

ژوئیه ۲۰۱۳

دفتر کویکر در سازمان ملل متحد

کاهش بار مجازات اعدام پدر یا مادر برای فرزندان

آلیور رابرتسون و راشل برت

فارسی انگلیسی فرانسه اسپانیایی عربی ژاپنی

فهرست مندرجات

۱	مقدمه
۳	قسمت ۱: ارقام و واکنش‌ها
۳	تعداد و شرایط کودکانی که تحت تاثیر قرار گرفته اند
۴	واکنش کودکان
۹	قسمت ۲: مسائل و تجربه‌های مشترک با فرزندان زندانیان دیگر
۹	دستگیری
۱۱	دوران قبل از محاکمه
۱۳	محاکمه
۱۴	صدور حکم
۱۷	حبس در انتظار اعدام
۲۰	برچسب ننگ و رفتار عمومی
۲۳	چگونگی طرح مسأله با کودکان
۲۴	سرپرستان و مراقبت جایگزین
۲۶	پدر و مادرهای تبرئه شده
۲۸	قسمت ۳: مسائل خاص کودکانی که پدر یا مادرشان محکوم به مرگ شده اند
۲۸	اطلاع حکم اعدام و ملاقات‌های نهایی
۲۹	اعدام
۳۲	جسد و لوازم باقیمانده اعدام شدگان
۳۳	بعد از اعدام
۳۴	تاثیرات بین نسلی
۳۵	کودکانی که با پدر یا مادرهای محکوم به مرگ خود زندگی میکنند
۳۶	ملیت‌های خارجی
۳۸	قربانیان و شهود خردسال که فرزندان مجرمین نیز هستند
۳۹	نتیجه گیری
۴۲	ته نوشته‌ها

دفتر کویکر در سازمان ملل متحد (کیو.یو.ان.او.) سپاس خود را از وزارت امور خارجه نروژ برای تامین هزینه تحقیق و تولید این نشریه اعلام میدارد.

نشریات دیگر در زمینه فرزندان زندانیان و فرزندان پدر یا مادران محکوم به مرگ

- هلن ف. کرنی (۲۰۱۲) فرزندان محکومین به مرگ
Children of parents sentenced to death
- آلیور رابرتسون (۲۰۱۲) شرکای محکومین: فرزندان افراد زندانی: پیشنهادات و روشهای خوب ارائه شده در روز مذاکره عمومی کمیسیون حقوق کودک سازمان ملل متحد در سال
Collateral Convicts: Children of incarcerated parents: Recommendations and good practice from UN Committee on the Rights of the Child Day of General Discussion 2011
- هالی میسون-وایت و هلن ف. کرنی (۲۰۱۲) فرزندان زندانیان و مجرمین (متهم): پیشنهادی الگوی کار برای تصمیم گیری
Children of Prisoners and (Alleged) Offenders: Draft Framework for Decision-Making
- جین تامکین (۲۰۰۹) یتیم شدگان عدالت: در جستجوی منافع فرزند پدر یا مادری در حبس: یک تحلیل حقوقی
Orphans of Justice: In search of the best interests of the child when a parent is imprisoned: A Legal Analysis
- جنیفر روزنبرگ (۲۰۰۹) کودکان به پدر نیز احتیاج دارند: کودکانی با پدران زندانی
Children Need Dads Too: Children with Fathers in Prison
- آلیور رابرتسون (۲۰۰۸) زندانیان اتفاقی خردسال
Children Imprisoned by Circumstance
- آلیور رابرتسون (۲۰۰۷) تأثیرات حبس پدر یا مادر بر روی فرزندان
The Impact of Parental Imprisonment on Children
- طرح روی جلد: فاسیلمایک/فلیکر سی.سی. ای. تی. ان.سی.
- کلیه کارهای کیو.یو.ان.او. با پروانه کریاتیو کامنز به چاپ میرسد. برای کسب اطلاعات بیشتر و دقیق تر در مورد این پروانه به سایت creativecommons.org مراجعه فرمائید.
- کپی مجانی این و دیگر نشریه های دفتر کویکر را میتوانید از وبسایت www.quno.org بارگیری کنید. در صورت تمایل نسخه های چاپ شده در اختیار شما قرار خواهد گرفت.

مقدمه

یکی از سوالاتی که به ندرت در مباحث مجازات اعدام مطرح میشود این است که فرزندان این مجرمین آیا چه میشوند. دستگیری، محکومیت و (احتمالاً) اعدام یک پدر یا مادر تاثیر عمیقی در فرزندان او دارد، با این حال این فرزندان از توجه کم و پشتیبانی کم تری برخوردارند.

اثرات بعضی از تجربه‌های فرزندان محکومین به مرگ یا اعدام شده مشابه تجربه‌های فرزندان زندانیان دیگر است. این اثرات شامل تجربه‌هایی است مانند بازداشت و محاکمه پدر یا مادر، برخی مسائل مربوط به ملاقات آنها در زندان، و ملاحظات در مورد میزان و زمان اطلاع رسانی به آنها. در این موارد نیز، فرزندان محکومین به مرگ شاید تجربه‌ای سخت‌تر از، و یا با زوایایی مضاعف بر فرزندان زندانیان دیگر داشته باشند. اما زمینه‌هایی وجود دارد که صرف مجازات اعدام و روندی که طی میکند به این معنا است که تجربه این کودکان از بنیاد متفاوت با تجربه کودکان مشابه آنهاست. مسائلی از قبیل کنار آمدن با خود اعدام، و آموختن ادامه به زندگی بعد از اعدام با علم به اینکه پدر یا مادری توسط دولت کشته شده است.

این مقاله با اطلاعاتی اولیه در مورد فرزندان محکومین به مرگ آغاز میشود، مسائلی که در تمام دوران درگیری یک پدر یا مادر با سیستم قضایی تکرار میشود. با توجه به تفاوت‌های وضع فرزندان محکومین به مرگ، در دنباله‌نگاهی است به مسائل مشترک آنها با فرزندان زندانیان دیگر. برای اطلاعات دقیق‌تر در مورد وضعیت فرزندان زندانیان در سراسر دنیا، شامل پیشنهادات و نمونه‌های روش‌های خوب، به مقاله "شرکای محکومین" دفتر کویکر که در سال ۲۰۱۲ منتشر شده مراجعه کنید. در مرحله سوم مسائلی با تفاوت‌های بنیادی بررسی میشود که فقط فرزندان مجرمین محکوم به مرگ آنها را تجربه میکنند. در طول مقاله چند پیشنهاد مطرح میشود که جامعیتی ندارد و فقط مواردی است که در آن اقدام مثبت و پیشرو مشخصی شناسایی شده است.

این مقاله قسمتی از یک برنامه متداوم دفتر کویکر سازمان ملل متحد (کیو.یو.ان.او.) در ژنو میباشد. بعد از روز مذاکرات عمومی کمیته حقوق کودک سازمان ملل متحد در سال ۲۰۱۱، دفتر کویکر که از سال ۲۰۰۴ به بررسی حقوق و نیازمندیهای فرزندان زندانیان پرداخته بود، توجه خود را به فرزندان مجرمین محکوم به مرگ متمرکز کرد. در آن مذاکرات که با محور "فرزندان پدر و مادرهای زندانی" انجام شد، سازمان عفو بین الملل این موضوع را مطرح و متذکر به احتیاج در توجه بیشتر به آن شد. بعنوان اولین گام در سال ۲۰۱۲ دفتر کویکر "فرزندان محکومین به مرگ" را منتشر کرد و با ارسال پرسشنامه کوتاهی به دفاتر کلیه نمایندگان دول در سازمان ملل متحد در ژنو و هم چنین برگذاری کارسوق تخصصی برای شاغلین در این زمینه به تحقیق بیشتر در این موضوع ادامه داد. شرکت کنندگان در این کارسوق که از آفریقا، آسیا، کارائیب، اروپا و امریکای شمالی آمده بودند، تجربه‌های خود را در محورهای روانی، قانونی، درمانی، آکادمیک، سیاست‌ها و عملی به مشارکت گذاشتند. این گروه شامل نمایندگانی از تعدادی از سازمان‌های غیر دولتی از جمله "خانواده‌های مقتولین برای حقوق بشر"، "اصلاحات جزائی بین المللی" و "تعویق مجازات و چشمه‌ایی از امید"

بودند.

این نشریه بازتابی است از این منابع و همچنین کار هلن کرنی بر روی نسخه پیشین همین مقاله. اطلاعات و مرور مندرجات این نوشته از طرف کارسوق خبرگان سبب باروری بیشتر محتوای این مقاله شده و پشتیبانی مالی وزارت امور خارجه نروژ امکان تولید، ترجمه و چاپ آنرا فراهم کرده است.

این مقاله با فرا گرفتن بسیاری از نکات، توجه خود را بر گروه فشرده کوچکی متمرکز میکند. پوشش این مقاله از فرزندان یا فرزند خوانده های زیر ۱۸ سال مجرمینی است که بر اساس قانون جزائی محدوده قضایی مسکونی شان یا اعدام و یا محکوم به مرگ شده اند. تاثیرات این حکم بر روی فرزندان بزرگسال (از جمله فرزندان که در طول محاکمه یا حبس پدر و مادر محکوم به مرگ بالغ میشوند)، کودکان دیگری که نسبتی با مجرم دارند (مثل خواهر یا برادر، فرزندان خواهر یا برادرها، نوه ها، یا فرزندان همسر)، و یا کودکانی که پدر یا مادرشان خارج از صلاحیت قضائی اعدام شده اند بررسی نشده است. احتمالاً این گروه ها تجربیات مشترکی با کودکان این مقاله دارند و آنها نیز مستحق توجه، پژوهش و پشتیبانی بیشتری میباشند.

قسمت ۱

ارقام و واکنش‌ها

تعداد و شرایط کودکانی که تحت تاثیر قرار گرفته‌اند

از تعداد کودکانی که با مساله داشتن پدر یا مادری اعدام شده یا محکوم به مرگ روبرو هستند آماري در دست نيست (همچنين بطور كلي از کودکانی با پدر و مادرهای زندانی). بررسی‌های اخير و داستانهای نقل شده در تائيد اينکه فرزندان محکومين به مرگ به طرز غير متجانسي از خانواده‌های فقير و اقليت هستند، شناخت بهتری از فضای زندگی اين کودکان را مهيا ميسازد.^۱ بين خانواده‌های شهرنشين و روستائي تفاوت هائي ميتواند وجود داشته باشد - در بعضی حوضه‌های قضائي محکوميت اعدام در روستا بيشتر به علت خشونت يا قتل‌های خانگي و در شهر بيشتر برای قاچاق مواد مخدر است.^۲ اما توافق كلي بر اين است که اين کودکان از شرایط نامساعد و دشواری می‌آیند.

صرفنظر از اينکه آیا آمار کسانی که هر ساله اعدام یا محکوم به مرگ میشوند از طرف دولت اعلام شده یا مخفی میماند، اما شمارشی از فرزندان اين محکومين انجام نمیگیرد. با نگاهی به تعداد فرزندان خردسال در بين زندانیان بطور عموم (در محدود حوزه‌های قضایی که اطلاعات معتبر دارند) و یا جمعیت عمومی شاید بتوان تخمینی زد؛^۳ اما اين فرضیه بر اين پایه است که میزان تولد کودکان در بين مجرمين/محکومين به اعدام و گروه‌های ديگر مساوی است. در واقع تفاوت‌های زیادی ميتواند در میان باشد: در انگلستان احتمال بچه دار شدن يك مرد جوان متخلف پنج برابر هم ردیفان اوست.^۴ در ایالات متحده امریکا نیمی از کل مجرمين محکوم به مرگ، در زمان دستگیری، بين سنين ۲۰ تا ۲۹ سال بودند و سن ۱۱٪ از آنها زیر ۱۹ سال بود که به وضوح نشان دهنده خردسال بودن فرزندان آنهاست.^۵ اما صرف نظر از اين ارقام، هر کودک تحت چنین شرایطی حق و احتیاجات خودش را دارد که باید برآورده و به آن احترام گذاشته شود.

واکنش کودکان

”حافظه و ذهنم از غبار سنگین غم بی‌امانم فلج شده بود (...). نمیتوانستم بخوابم و کابوس های وحشتناکی داشتم (...). همه دل و روده‌ام دائماً درد میکرد. تمام مدت گریه میکردم.“
کاترین نورگارد^۶

داشتن پدر یا مادری اعدام شده یا محکوم به مرگ، کودکان را از جهات مختلفی متأثر میکند. احساسات و واکنش‌های آنها بستگی به عواملی چون شخصیت و شرایط هر کدام، واکنش اطرافیان (به ویژه سرپرست اصلی آنها)، مرحله جریان عدالت کیفری، و واکنش عمومی/جراید دارد.

پژوهش‌های موجود مستمراً ارتباط اعدام یا مجازات مرگ یک پدر یا مادر را با اثرات عمیق روانی و عاطفی بر روی فرزندان و خانواده‌ها نشان میدهد.^۷ واکنش‌های دیده شده شامل موارد زیر است:

- کمبود اعتماد به نفس؛
- خجالت در مورد خود و دیگران؛
- دروغ گفتن به خود و دیگران درباره وضعیت موجود؛
- عدم توانایی توضیح موقعیت به دیگران؛
- خشم؛
- از دست دادن اشتها (در بعضی مواقع بروز اختلال تغذیه ای)؛
- از دست دادن علاقه به بازی و تفریح؛
- از دست دادن علاقه به مدرسه (و عملکرد ضعیف در مدرسه، احتمال احتیاج به کمک اضافه)؛
- ازدست دادن تمرکز؛
- بیخوابی؛
- رویا و کابوس (به ویژه در مورد پدر یا مادر)؛
- شب‌اداری؛
- توقف عادت ماهانه؛ و
- دردهای روان‌تنی.

و مشکلات رفتاری شامل:

- استفاده از خشونت (از جمله علیه خود، مثل گاز گرفتن شخص خود)؛
- بدرفتاری و خرابکاری (احتمالاً برای جلب توجه)؛
- انزواطلبی عمدی از دیگران (احتمالاً تلاش پیش‌دستانه‌ایی برای انزوا و کنار گذاشته نشدن به وسیله دیگران)؛^۸

- شروع یا افزایش زمان کار برای کسب درآمد (برای جبران درآمد از دست رفته پدر یا مادر زندانی یا اعدام شده)؛ و
- افزایش در انجام و تعهد بیشتر به وظائف مذهبی.^۹

همچنین امکان بروز مشکلات عمیق تر روانی، از جمله پریشان‌پنداری (تصور اینکه در دنیای دیگری زندگی میکنند) و نشانه‌های اختلال فشار روانی پس آسبی (پی.تی.اس.دی) نیز وجود دارد.^{۱۰} این امکان در مراحل مختلف عدالت کیفری (در زمان دستگیری، محاکمه، محکومیت، حبس یا اعدام یا بعد از آن) وجود دارد و دلایل دیگری مثل شاهد خشونت خانگی بودن میتواند باعث تشدید آن بشود. بسیاری از رفتارهای ذکر شده در بالا میتوانند نشانه‌هایی از ضربه‌های روحی باشند که شاید هرگز شناسایی نشوند.^{۱۱} عدم تشخیص و هم‌چنین مخالفت شخصی یا فرهنگی با مشاوره یا ننگ دانستن مشکلات روانی میتواند مانعی برای دسترسی کودکان به خدمات مشاوره‌ای باشد.^{۱۲}

بعضی از اثرات منفی بر روی کودکان شاید هرگز درمان‌پذیر نباشد، حتی در صورتی که پدر یا مادر در نهایت اعدام نشده یا آزاد بشوند. بطور مثال زمانی که پدر یا مادری محکوم به مرگ میشود، فرزندان او ممکن است تحصیل را رها کرده و بعدها دوباره موفقیت یا احساس توانایی برای برگشت به تحصیل را پیدا نکنند.^{۱۳}

کودکانی که به ظاهر با مسأله کنار آمده، در مدرسه موفق و رفتار درستی در خانه دارند، در واقع شاید با سختی زیادی دست و پنجه نرم میکنند. شناخت این نکته مهم است که چنین رفتاری میتواند بیشتر ناشی از تلاشی باشد برای آمیزش با دیگران و یا ایجاد مشکل برای خانواده نکردن تا نشانه انعطاف‌پذیری و گذراندن عادی مراحل مختلف سوگواری و ترمیم بعد از یک فاجعه. جلب توجه کردن به یک درد و یا پنهان کردن آن هر دو میتواند واکنش به یک تجربه باشد.^{۱۴}

بین فرزندی که هنوز به دنیا نیامده‌اند یا خردسال تر از آن هستند که پدر یا مادرشان را قبل از حبس یا اعدام بشناسند، با فرزندان بزرگتر (به ویژه کودکانی که رابطه نزدیک با پدر یا مادر دارند) تفاوت‌هایی هست. کودکان کم سن (۰-۲ ساله) که از پدر یا مادر محکوم به مرگ یا اعدام شده جدا میشوند شاید هرگز وابستگی به آنها پیدا نکنند، در حالی که در سنین بالاتر کودکان ممکن است دچار مشکلاتی شوند از قبیل اضطراب جدائی نامناسب و صدمه به قوه ابتکار (۶-۲ ساله)، صدمه به قابلیت غلبه بر فجایع آینده (۱۰-۷ ساله)، امکان سرپیچی از محدودیت‌های رفتاری (۱۴-۱۱ ساله)، یا پایان دادن زودرس رابطه و وابستگی با پدر و مادر و دست زدن به اعمال جنایتکارانه (۱۸-۱۵ ساله).^{۱۵} تمرکز اصلی خانواده بر روی جلوگیری از اعدام پدر یا مادر به جای پرورش فرزند نیز میتواند عاملی در تشدید عدم توانایی رشد طبیعی (یا در مدت زمان طبیعی) آن کودک باشد.^{۱۶}

دخترها، بدون سرپرستی بزرگسال، بیش از پسرها در خطر سوءاستفاده، تجاوز و قاچاق جنسی قرار میگیرند. رفتار عمومی در مورد نقش زن و مرد هم‌چنین میتواند به این معنا باشد که پسرها از کمک‌های بیشتری (مثل موفقیت ادامه تحصیل) از دخترها برخوردار باشند، در حالیکه ممکن است به پسرها بیشتر نقش سرپرست خانواده که شامل کسب درآمد است تحمیل شود. بعضی دخترها ممکن

است ازدواج زود را برای نجات خود انتخاب کنند. مشاورین متخصص معتقدند که دختران از نظر عاطفی بیش از پسرها قابلیت قبول اثرات داشتن پدر یا مادر اعدام شده یا محکوم به مرگ و امکان درخواست کمکهای عاطفی را دارند.^{۱۷}

کودکان ممکن است دچار احساسات متضادی در رابطه با پدر یا مادرشان بشوند. آنها ممکن است اطمینان خود را در علاقه و یا اجازه علاقه به کسی که مرتکب جرم سنگینی شده از دست بدهند و یا در مقصر بودن پدر یا مادرشان مردد بشوند. این عدم اطمینان میتواند ابعاد متفاوتی داشته باشد در زمانی که جرم (اتهام) بسیار سنگین یا به بدنامی شناخته شده باشد و یا زمانی که کودک جرم پدر یا مادر را موجه میداند (مثل قتل همسر متجاوز) و یا زمانی که کودک پدر یا مادرش را بیگناهی میبیند که دنیا به گناهکاری متهم میکند. احساسات آنها ممکن است تغییر کرده و یا تحت تأثیر روند عدالت کیفری یا رفتار دیگران قرار بگیرد - به ویژه نظر شخصی و علاقه به پدر یا مادرشان اکثراً با آرا عمومی (به ویژه اگر در رسانه ها و منابع دیگر در مورد پدر یا مادرشان تبلیغات منفی صورت بگیرد) و پشتیبانی عمده مردم از مجازات اعدام در تضاد است.^{۱۸}

در مراحل مختلف این فرایند، روند عزاداری میتواند طولانی، گوناگون و تکراری باشد. در نظام‌هایی با امکان فرجام‌خواهی مکرر و طولانی، در دوران اعلان، فرجام‌خواهی و به تأخیر افتادن حکم اعدام کودکان "ضربات" ترس، غم و فراغت را شاید بارها و بارها تجربه کنند.^{۱۹} در این دوره فرزندان و خود مجرمین محکوم به مرگ ممکن است دچار احساسات دو گانه ای در مورد تأخیر اعدام بشوند و حتی مایل به انجام اعدام و پایان دادن به این وضعیت باشند. این نوسان‌های عاطفی یکی از مواردی است که اثرات مجازات مرگ را متفاوت با مجازات‌های دیگر میکند، به دلیل آنکه تکرار نوسان بین امیدواری و ناامیدی و تکرار لزوم به انتظار و آمادگی برای اعدام میتواند به مرحله طاق فرسای برسد.^{۲۰}

واکنش عاطفی کودکان میتواند ناشی از زمان و مقدار اطلاعاتی باشد که به آنها داده میشود. فاش نکردن وضعیت پدر یا مادر برای مدت طولانی میتواند موجب جریحه‌دار شدن بیشتر آنها در زمان آگاهی‌شان بشود؛ در حالیکه اکثراً دانستن آنچه اتفاق میافتد به کودکان کمک بیشتری میکند. این فقط به معنی اطلاع دادن به این کودکان از آنچه بر پدر یا مادر آنها میگذرد نیست: بزرگسالان باید اطمینان حاصل کنند که هیچ سوء تفاهمی در مورد واقعیت‌ها وجود ندارد (مثلاً تصور اینکه پدر یا مادری که محکوم به مرگ شده در واقع مرده است).^{۲۱}

این فقط کودکان نیستند که متأثر از مجازات مرگ میشوند. در موقعیتی که سرپرست / پدر یا مادر دیگر کودک از شدت تأثر نتواند تکیه گاه موثری برای فرزند و همسرش باشد، کودک میتواند دچار ناراحتی‌هایی بشود. حتی در مواردی که سرپرست یا پدر یا مادر دیگر کودک رفتار مناسبی داشته باشد، (بعضی از افراد) خانواده ممکن است توجه اصلی خود را فقط متمرکز به جلوگیری از اعدام بکنند که در نتیجه مراقبت از فرزندان و حتی روابط و برنامه‌های عادی خانوادگی شاید در مرحله دوم قرار بگیرد.^{۲۲} کودکان ممکن است وقت خود را فقط برای کار کردن روی پرونده، نوشتن نامه برای نمایندگان رسمی یا جمع‌آوری هزینه برای آزمایش‌های بی‌گنایانند.^{۲۳} احتمال این خطر

وجود دارد که کودکان حساسیت بیمارگونه‌ای نسبت به جزئیات پرونده پیدا کرده و بدنبال یافتن اشتباه یا موقعیتی برای کمک به پدر یا مادرشان بگردند؛ این نگرانی وجود داشت که این رفتار اگر چه ممکن است کمکی برای بزرگسالان باشد اما ممکن است فشار زیادی نیز به کودکان وارد کند.^{۲۴}

احساس پشتیبانی و درک تنها نبودن بطور کلی برای فرزندان زندانیان بعنوان یک روش مقابله شناخته شده است.^{۲۵} بنا به گفته متخصصین این شناخت در مورد فرزندان محکومین به اعدام نیز صادق است. برای بعضی از اطفال صحبت کردن علنی در مورد احساساتشان، در دادگاه یا رسانه‌ها - مفید بوده اما فقط در صورتی که احساس کنند حرفشان به گوش کسی رسیده است.^{۲۶} اکثراً با کمک به دیگران و با انجام کارهایی مانند راهنمایی اطفال دیگری که در مسیر تجربه‌ای مشابه آنچه به آنها گذشته قدم بر میدارند و یا تسلی دادن و ارتباط با پدر یا مادر زندانی‌شان، کودکان میتوانند با مسائل خودشان آسان‌تر مقابله کنند.^{۲۷} گذراندن وقت با فرزندان زندانیان دیگر میتواند کمک به ایجاد فضایی برای شرمندگی و نهانکاری کمتر و هم چنین امکان یافتن راهنمایی یا کمک‌های دیگر باشد.^{۲۸} آزادی پدر یا مادر کودک دیگری که محکوم به مرگ بوده میتواند باعث آسایش خاطر و امیدواری آنها بشود.^{۲۹}

کمک‌های تخصصی برای فرزندان افراد محکوم به مرگ در اکثر موارد با کمبود روبروست. حمایت‌هایی که در دسترس قربانیان یک جنایت قرار میگیرد لزوماً به خانواده مجرم، که به نوعی تحت تأثیر منفی این جنایت قرار گرفته و گاهی بعنوان "قربانیان درجه دوم" به آنها اشاره شده، ارائه نمیشود. عده‌ای از دولت‌ها به فرزندان و خانواده‌ها کمک‌های مستقیم ارائه میدهند: دولت موریس برنامه امتحان شده "طرح مساعدت" را برای حمایت فرزندان و خانواده‌های زندانیان (اما نه برای شهروندان کشورهای خارجی) در اختیار آنها میگذارد که شامل کمک‌های مالی، شهریه مدارس، هزینه پزشکی و مخارج خاکسپاری است.^{۳۰} اما شاید بسیاری از سازمان‌های دولتی یا سازمان‌هایی که با هزینه دولت اداره میشوند از کمک به فرزندان و خانواده‌های محکومین به مرگ یا اعدام شده خودداری کنند (گاهی تعمداً آنها را از گروه‌هایی که شامل برخورداری از این خدمات میشوند حذف میکنند)؛ از طرف دیگر فرزندان این مجرمین نیز شاید راغب به پذیرفتن کمک از نهادی که مسئول کشتن پدر یا مادر آنهاست نباشند.^{۳۱}

از آنجایی که بعضی از کودکان تمایلی به گرفتن کمک‌های دولتی ندارند، سازمان‌های غیردولتی شاید منابع کمکی بی طرف‌تر و قابل قبول‌تری به شمار بیایند. در این موارد این سازمان‌ها، به ویژه زمانی که دولت نیز همان کمک‌ها را عرضه میکند، باید از حمایت‌های مالی و غیره از طرف دولت برخوردار باشند. سازمان‌های غیردولتی و گروه‌های دیگری که به این کودکان کمک میکنند میتوانند شامل گروه‌های حمایتی فرزندان زندانیان، گروه‌های مخالف مجازات اعدام، یا گروه‌هایی که به ویژه به فرزندان محکومین به اعدام یا معدومین کمک میکنند باشند. اما به دلایل مختلف از جمله شناخت کم از نیازهای فرزندان محکومین به مرگ و هم چنین تعداد کم آنها در اکثر مناطق، گروه‌های تخصصی کمیاب میباشند. اگر چه کمک کم مفیدتر از فقدان کامل آن است اما پیش از قرار دادن این کودکان در گروه‌های حمایتی که کمک به کودکانی در شرایط کاملاً متفاوت، مثل طلاق را به عهده دارند باید قدری تأمل کرد چون این کودکان ممکن است کمک و یا حتی

همدردی خیلی کمی دریافت کنند. به دلیل تفاوت‌های ذکر شده در این مقاله در مورد مجازات مرگ حتی گروه‌های ویژه فرزندان زندانیان معمولی شاید مناسب نباشند. این نکته مهم است که کودکان از وجود چنین گروه‌های حمایتی آگاهی داشته تا بتوانند با آنها در تماس باشند؛ درخواست از پلیس یا مأمورین دادگاه برای رساندن اطلاعات در مورد منابع کمکی در هنگام بازداشت یا در طول محاکمه و یا بلافاصله بعد از اعلان حکم، شاید یکی از راه‌های کمک به بسیاری از خانواده‌های درگیر باشد.^{۳۲}

روش‌های خوب احتمالی: معالجه آنلاین

یکی از راه‌حل‌های موجود برای کودکانی که احتیاج به درمان داشته اما دسترسی به آن ندارند، حمایت درمانی از راه اینترنت است. در سایت‌های اینترنتی موجود افرادی که دچار اختلال فشار روانی پس آسیبی^{۳۳} (پی.تی.اس.دی) هستند میتوانند سوالات و وضعیت خود را از طریق ایمیل با یک درمان‌شناس در میان بگذارند. اما برنامه "تشویش آنلاین" که از استرالیا منتشر میشود، به دلایل اخلاقی فقط اجازه استفاده در استرالیا را دارد؛ به همین علت تارنماهای دیگری برای کشورهایی که مجازات اعدام در آنها همچنان ادامه دارد لازم است. این تارنماها می‌توانند به گونه‌ای برنامه ریزی شوند که جوابگوی نیازهای درمانی خانواده‌های محکومین به اعدام و افراد باقیمانده از خانواده قربانیان باشند و در نقاط دورافتاده‌ایی که مردم محروم آن هیچگونه دسترسی به مراقبت‌های روانی ندارند این خدمات بسیار باارزش (و گاهی نجات دهنده جان) است.

پیشنهادات

خدمات تخصصی باید در دسترس فرزندان زندانیان محکوم به مرگ یا اعدام شده قرار بگیرد و این کودکان باید از وجود این خدمات آگاهی پیدا کنند.

مراقبت‌های روانی لازم، از جمله خدمات درمانی آنلاین باید در دسترس کودکان محتاج به این خدمات قرار بگیرد.

به منظور حمایت غیرمستقیم از کودکان، سرپرستان آنها باید از حمایت کافی برخوردار باشند.

قسمت ۲

مسائل و تجربه‌های مشترک با فرزندان زندانیان دیگر

توجه اصلی این قسمت بر مسائلی است که فرزندان زندانیان با آن روبرو هستند، اما جزئیات این قسمت مربوط به تجربیات خاص فرزندان محکومین به اعدام است. برای اطلاعات بیشتر در مورد فرزندان زندانیان بطور کلی به انتشارات "شرکای محکومین" دفتر کویکر سازمان ملل مراجعه فرمایید.

دستگیری

برای بیشتر کودکان بازداشت پدر یا مادر اولین برخورد آنها با سیستم عدالت کیفری است. میزان رعایت منافع یک کودک در این مرحله میتواند تأثیر قابل ملاحظه‌ایی در روابط آینده آن کودک با پلیس، دادگاه‌ها و دیگر مأمورین عدالت کیفری داشته باشد. پژوهش‌های موجود نشان میدهد که در مواقعی که تأثیر بازداشت (به ویژه بازداشت‌های خشن) بر کودکان مورد توجه قرار نمی‌گیرد و در مواردی که کودکان هیچگونه توضیحی در مورد علت به زور بردن پدر یا مادرشان دریافت نمی‌کنند، تأثیری بسیار منفی بر روی این کودکان باقی میماند.^{۳۴}

در بعضی حوضه‌های قضایی حکم اعدام تنها مجازات برای برخی از محکومیت‌هاست، اما در بعضی مناطق دیگر اعدام یکی از چند حکم ممکن بشمار میرود. جرایمی که امکان یا قطعیت گرفتن حکم اعدام را دارند اکثراً جرایم بزرگ و یا خشن هستند؛ بزرگ بودن جرم در مقایسه با جرایمی بدون امکان مجازات اعدام گاهی باعث میشود خشونت بیشتری در زمان این بازداشت‌ها به کار برده شود، خشونتی که شاید در حضور کودکان صورت میگیرد.^{۳۵}

امکان بروز انزجار از دولت و تمایل به انتقام‌گیری در کودکان، به ویژه در مواردی توأم با بدرفتاری به وجود می‌آید. این امکان در مواردی است که کودک احتمالاً شاهد بدرفتاری و یا شکنجه پدر یا مادر در زمان دستگیری بوده، یا خود آن کودک یا یکی از اعضاء خانواده (به دلیل مطمئن نبودن پلیس از مجرم اصلی یا برای فشار به مظنونی که فرار کرده یا پنهان شده است) دستگیر یا بازداشت و احتمالاً مورد بدرفتاری واقع میشوند.^{۳۶} بعد از مشاهده بدرفتاری با پدر یا مادر، کودکان ممکن است یا از روی واکنش شخصی و یا با تحریک گروه‌های افراطی گرا که در پی جلب آنها به گروه‌های خودشان هستند، رفتاری افراطی در پیش بگیرند. کودکانی که بازداشت و مورد آزار قرار میگیرند ممکن است به جای دولت، پدر یا مادر (متهم) خود را مسئول این بدرفتاری بدانند که (آگاهانه یا ناخودآگاه) موجب دوری آنها از پدر یا مادرشان خواهد شد.^{۳۷}

افراد نزدیک به قربانیان یک جنایت نیز ممکن است تمایل به گرفتن انتقام داشته باشند؛ این پدیده به

ویژه در موارد قتل دیده شده است. کودکان ممکن است علیرغم هیچگونه دخالتی در ارتکاب جرم، افراد نزدیک به قربانیان یک جنایت نیز ممکن است تمایل به گرفتن انتقام داشته باشند؛ این پدیده به ویژه در موارد قتل دیده شده است. کودکان ممکن است علیرغم هیچگونه دخالتی در ارتکاب جرم، هدف اعمال (گاهی خشن) انتقام جویانه قرار گیرند.^{۳۸}

بعد از دستگیری پدر یا مادر، فرزندان آنها احتمالاً احتیاج فوری به تأمین سرپرست دیگری خواهند داشت. این مسأله در مواردی مثل قتل خانگی که کودکان هم با مجرم و هم با قربانی ارتباط دارند پیچیدگی پیدا میکند. اعضای خانواده قربانی ممکن است از نگهداری فرزندان به دلیل روابط آنها با متهم خودداری کنند. قبول سرپرستی این کودکان میتواند هزینه سنگینی در برداشته باشد و همچنین میتواند باعث ننگ سرپرست جدید بشود.^{۳۹}

دستگیری پدر یا مادر همیشه در حضور فرزندان آنها صورت نمیگیرد و حتی در صورت حضور در زمان دستگیری، ممکن است اطلاعات کافی در مورد چگونگی وضعیت پدر یا مادرشان در اختیار آنها قرار نگیرد. در بعضی موارد کودکان معنی لغات استفاده شده را درک نمیکنند: در مواردی دیده شده که فرزندان تصور میکنند که جرم مستوجب اعدام به معنی اعدام فوری پدر یا مادرشان است.^{۴۰} در مواقعی که دستگیری به فرزندان اطلاع داده نمیشود این امکان وجود دارد که آنها از طریق دوست‌ها یا افراد دیگر و یا رسانه‌ها مطلع بشوند - به علت توجه بیشتر رسانه‌ها و مردم، این امکان در مواردی که مجازات مرگ در بین است بالاتر نیز میرود. در بعضی حوزه‌های قضایی ممکن است خبرنگاران پلیس را در زمان دستگیری همراهی کنند.^{۴۱} گزارش‌های رسانه‌ها هم میتواند در رفتار عمومی و نحوه پیگرد قانونی مؤثر باشد،^{۴۲} ساختن تصویری شیطانی از مجرمین در رسانه‌ها و توصیف آنها به صورت یک "هیولا" و بطور ضمنی آنها را مجرم قلمداد کردن فشار بر روی مأمورین قانون برای تقاضای مجازات اعدام را از ابتدا بیشتر میکند. به نظر یکی از متخصصین این روند پلیدنمایی در مواردی که احتمال مجازات مرگ وجود دارد زودتر شروع میشود.^{۴۳} بر عکس مواردی نیز وجود دارند که نگرانی عمومی در مورد نحوه دستگیری ممکن است منجر به درخواست ملایمت و تغییر روش دستگیری بشود.^{۴۴} در موارد افراطی دیگری در بعضی ممالک ممکن است دستگیری مخفیانه انجام بگیرد و مسئولین حتی در جواب سوال، آنرا تکذیب کنند.

پیشنهادهات

تهیه راهنمای استفاده از زبان و رفتار مناسب در زمان دستگیری در صورت حضور کودکان، برای پلیس و مسئولینی که مأمور دستگیری میباشند.

تهیه راهنمای گزارش مناسب رسانه‌ها از دستگیری که باعث شرم‌زدگی مستقیم یا غیر مستقیم کودکان نشود.

دوران قبل از محاکمه

در دوران بین دستگیری و محاکمه، محکومیت و ابلاغ حکم، متهمین ممکن است اجازه داشته باشند که در جامعه باقی بمانند (اکثراً بعد از پرداخت وجه یا وثیقه های دیگر)، و یا در زندان بمانند. فرزندان متهمین در این دوران بلا تکلیفی و فشار شدیدی را متحمل میشوند.^{۴۵}

در حالیکه واکنش های عاطفی و رفتاری کودکان در این دوره مشابه دوره های دیگر روند عدالت کیفری است، اما نامطمئن بودن در این دوران میتواند به میزان فشار بیفزاید.^{۴۶} بهر حال دلیل اصلی (ترس و عدم اطمینان به سرنوشت پدر یا مادر) تا پایان دوره کیفری (از جمله کیفرخواست ها) از بین نخواهد رفت.^{۴۷} در دوران قبل از محاکمه کودکان ممکن است حالت دفاعی شدیدی در مدرسه داشته باشند، به ویژه اگر با قربانی جرم در یک ناحیه ساکن باشند. گزارش هایی از زدو خورد بین این کودکان با خانواده قربانیان یا کسانی که آنها را میشناختند داده شده است.^{۴۸} اگر چه این "دوران اوج" فشار بر سرپرستان و بقیه اعضای خانواده نیز هست اما پشتیبانی آنها از کودکان در این دوران میتواند باعث احساس امنیت آنها بشود.

در بعضی موارد برای کسانی که متهم به جرمی با بار اعدام هستند حبس قبل از محاکمه یک روند قراردادی است؛ در مواردی دیگر پرداخت وثیقه مالی (ضمانت) یا محدودیت هایی در رفت و آمد یا فعالیت های شخص معین میگردد.

قوانین بین المللی^{۴۹} حکم میکند که بازداشت شدگانی که هنوز محکوم به جنایتی نشده اند، باید در زندان محدودیت های کمتری از زندانیان محکوم شده داشته باشند - بطور مثال باید بتوانند تماس حضوری با فرزندان شان داشته باشند در حالیکه بعد از محکومیت این امر ممنوع خواهد بود.^{۵۰} در عمل بسیاری از زندانیان قبل از محاکمه محدودیت هایی در رابطه با خانواده یا دنیای خارج از زندان دارند^{۵۱} که این یا به دلیل محدودیت های عمومی زندان یا از ترس مداخله آنها در محاکمه (از جمله تأثیر گذاری بر روی شهود) است. ممنوعیت ملاقات با پدر یا مادر میتواند برای فرزندان بسیار مشکل باشد، به ویژه برای کودکانی که شاهد بردن پدر یا مادرشان بوده اند.^{۵۲}

کودکان در موقع دیدار با پدر یا مادر اکثراً سؤال های زیادی در مورد وضع موجود دارند اما وکلا به موکل شان بیشتر توصیه سکوت در مورد جرم میکنند. این به این معنا خواهد بود که کودکان احتمالاً فقط از طریق رسانه ها و شایعات بی اساس اطلاعاتی کسب کنند؛ یا ممکن است تا قبل از شنیدن جزئیات در دادگاه هیچ گونه اطلاعاتی دریافت نکنند. وکلا هم چنین ممکن است توصیه به عدم ارتباط بین خانواده های مجرم و قربانی را بکنند که در صورت ارتباط کودک با هر دو طرف ممکن است منجر به دوری کودک از بعضی از افراد خانواده بشود.^{۵۳} (با در نظر گرفتن اینکه ۴۰ - ۷۰ درصد قتل زنان در اروپا، اسرائیل، آفریقای جنوبی، و ایالات متحده امریکا در ارتباط با خشونت در روابط خیلی نزدیک یا خانوادگی است، این رقم بسیار بالایی از جمعیت را فرا میگیرد - برای اطلاعات دقیق تر به بخش "قربانیان و شهود خردسال که فرزندان مجرمین نیز هستند" مراجعه کنید).

امکان قطع ارتباط در شرایطی که یا خانواده قربانی تصمیم به قطع رابطه با کودک را داشته باشند و یا هر دو خانواده تمایل به تماس داشته اما با یکدیگر در توافق نباشند نیز وجود دارد.

روش های خوب احتمالی: گفت و شنود بین خانواده ها

تلاش خانواده های مجرمین برای ارتباط با خانواده های قربانیان، یا بر عکس، میتواند کمکی به هر دو طرف برای مقابله با وقایع جنبی یک جرم باشد. گزارش خانواده های مرتبط، درک بیشتر از حال طرف مقابل، احساس شنیده شدن، و به ویژه احساس گناه کمتر در مورد خانواده های مجرمین را نشان میدهد. این تماس ها میتواند بدون هیچ تشریفات به صورت یک ملاقات غیرمنتظره بین خانواده ها و یا با تماس مستقیم بین آنها صورت بگیرد. ملاقات ها ممکن است به طور رسمی و با موافقت طرفین از طریق شخص سوم (مثلاً فردی که در تماس با وکلای مدافع است) انجام پذیرد. ممکن است تماس ها فقط یک بار و یا به شکل یک سلسله تماس مستقیم یا غیرمستقیم انجام بگیرد. این گونه تماس ها که در کنار روند معمول عدالت کیفری صورت میگیرد بیشتر به منظور ترمیم جراحات های وارد شده است تا یک تنبیه تحمیلی. این تلاشها میتوانند کمک بزرگی در پایین آوردن میزان بی اعتمادی و تقلیل آسیب روانی کودکان، به خصوص در موارد قتل های خانوادگی باشند.^{۵۴}

متهمین گاهی دوران قبل از محاکمه را نه به دلیل خطر برای جامعه یا امکان دستبرد به مدارک و یا تماس با شهود بلکه به دلیل نداشتن موقعیت مالی برای پرداخت وثیقه در زندان میگذرانند. این مسأله خصوصاً اسباب نگرانی در حوزه های قضایی است که زمان انتظار رفتن پرونده به دادگاه خیلی طولانی است - به طور مثال در کشور مالای مدت انتظار برای پرونده اعدام دو سال تخمین زده شده است.^{۵۵} دوره های طولانی قبل از محاکمه هم چنین به معنی دوران طولانی تر بلا تکلیفی و (احتمالاً) با محدودیت یا ممنوعیت ملاقات برای فرزندان میباشد. حتی اگر متهمی بعد از محاکمه آزاد یا تبرعه بشود، زمان تلف شده قبل از محاکمه میتواند به معنای از دست دادن شغل، تحصیل، و محل مسکونی برای متهم و خانواده اش باشد.^{۵۶} در برنامه هایی در کشور جامائیکا فراهم کردن کمکهای حقوقی به این معنی است که متهم میتواند برای پرداخت وثیقه درخواست، و آنرا دریافت کند، در نتیجه از حبس غیر ضروری قبل از محاکمه و جدایی فرزندان از پدر یا مادرشان جلوگیری به عمل بیاید.^{۵۷}

گاهی به فرزندان و اعضای دیگر خانواده، به خصوص در مواردی که پرونده حساس تشخیص داده میشود هیچ گونه اطلاعاتی در مورد حبس پیش از محاکمه داده نمیشود - اتهامات تروریستی احتمال عملکرد مجرمانه دولت را زیاد میکند. ممکن است خانواده ها در مورد امکان حبس پیش از محاکمه، مکان و شرایط آن هیچگونه اطلاعاتی دریافت نکنند، و امکان ملاقات یا تماس های دیگر شاید محدود یا بکلی ممنوع باشد.

پیشنهاد ها

در صورت مفید بودن برای کودکان، باید امکان ادامه تماس با کلیه اعضای خانواده برای آنها مهیا شود.

حبس پیش از محاکمه باید فقط با رعایت معیارهای بین المللی انجام بگیرد: در مواردی که شواهد کافی برای مقصر بودن مظنون وجود دارد، و در مواردی که احتمال گریختن، ارتکاب به جرم بیشتر یا ایجاد اختلال در جریان محاکمه وجود داشته باشد. در تصمیم گیری برای احتمال فرار یک فرد، وظیفه نگهداری از فرزندان او باید مورد نظر گرفته شود.

محاکمه

محاکمه پدر یا مادری که احتمالاً با مجازات اعدام روبروست ممکن است با حضور یا عدم حضور فرزندان او انجام گیرد. قوانین دادگاه، تصمیم ولی یا سرپرست، دسترسی راحت به دادگاه، و تعهدات دیگری مثل مدرسه ممکن است مانع حضور فرزندان در دادگاه بشود.

حضور در دادگاه پدر یا مادر برای برخی از کودکان مفید است - بعضی از سوالات آنها ممکن است پاسخ داده شود و یا شاید برای اولین بار بعد از دستگیری بتوانند پدر یا مادرشان را ببینند. آماده کردن کودکان برای آنچه ممکن است در دادگاه اتفاق بیافتد اهمیت بسیاری دارد از جمله اینکه ممکن است اجازه تماس بدنی با پدر یا مادرشان داده نشود (این مسأله میتواند به ویژه باعث اضطراب کودکان خردسال بشود) و اینکه فضای دادگاه ممکن است غیردوستانه و خصمانه باشد. بعضی از قسمت‌های دادگاه ممکن است بطور ویژه مناسب یا نامناسب برای کودکان باشد: شاید بهتر باشد که آنها از شنیدن شرح دقیق جرم محفوظ بمانند اما در مرحله ابلاغ حکم یا شهادت‌های مثبتی درباره شخصیت پدر یا مادر حضورشان مفید باشد. مشورت با وکیل پدر یا مادر در مورد چگونگی وضع دادگاه در روزهای مقرر میتواند به آمادگی لازم خانواده‌ها کمک کند.^{۵۸}

هم فرزندان و هم پدر یا مادر متهم آنها ممکن است یا به دلیل تشکیل دادگاه در کشور خارجی، یا صحبت کردن کودک و یا پدر یا مادری به یک زبان اقلیت، یا استفاده دادگاه از زبان اقلیتی که کودک و پدر یا مادرش به آن آشنایی ندارند (مثل زبان انگلیسی در پاکستان) قادر به صحبت به زبانی که در دادگاه استفاده میشود نباشند.^{۵۹} علاوه بر آن حتی در مواقعی که زبان مشترک استفاده میشود لغات و اصطلاحاتی که در دادگاه به کار برده میشود ممکن است برای کودک (و بزرگسالان) ناآشنا باشد.

کودکان ممکن است به عنوان قربانی یا شاهد جرم (ثابت نشده) و یا به عنوان گواه شخصیت پدر یا مادرشان دادگاه را مورد خطاب قرار بدهند. کودکانی که موقعیت شهادت دادن در دادگاه را پیدا

میکنند، در مواقعی که حکم دادگاه بر علیه پدر یا مادرشان صادر میشود چه شهادت داده و چه نداده باشند ممکن است دچار احساس گناه بشوند. کودکانی که شهادت نمیدهند ممکن است گمان کنند که شاید میتوانند پدر یا مادرشان را کمک کنند در حالیکه آنهایی که شهادت میدهند مسئولیت "حرف درست" گفتن را برای پیشگیری از محکومیت اعدام پدر یا مادرشان احساس میکنند.^{۶۰}

شاید داشتن حمایت‌های شخصی یا روان‌درمانی در دوران محاکمه، چه بطور رسمی (مثلاً از یک درمانشناس) یا غیر رسمی (مثلاً از کودک دیگری که در گذشته پدر یا مادری در معرض حکم اعدام داشته است) کمکی برای کودکان باشد.^{۶۱} سرپرست‌های این کودکان نیز به خاطر فشار محاکمه احتیاج به حمایت دارند: کمک به سرپرست باعث میشود که آنها نیز بتوانند متقابلاً کودکان را حمایت بیشتری بکنند. همانطور که در بخش "واکنش کودکان" اشاره شد، در موارد استثنائی که دولت حمایت نسبی یا کاملی در دسترس کودکان یا خانواده‌ها قرار میدهد، از آنجایی که دولت همان دستگاهی است که در صدور اعدام پدر یا مادرشان است ممکن است آنها حاضر به قبول این کمک‌ها نباشند.^{۶۲}

روش‌های خوب احتمالی: یادگیری از تجربه کودکان دیگر

کودکانی که پدر یا مادرشان قبلاً اعدام یا محکوم به مرگ شده‌اند میتوانند به کودکان و بزرگسالانی که در حال گذراندن همان مسیر هستند کمک کنند. این افراد (که ممکن است از زمان اعدام یا حکم گرفتن پدر یا مادرشان به بلوغ رسیده باشند) میتوانند تجربه خود را با کودکان دیگر در میان بگذارند و به آنها پندهایی بدهند: مثل توضیح پشیمانی‌شان از حضور نداشتن در محاکمه پدر یا مادر. به علاوه آنها میتوانند متخصصین و مسئولین را در حمایت یا اطلاع‌رسانی به کودکان یاری کنند. کمک به دیگران میتواند خود کمکی به فرزندان بزرگسال برای رویارویی با مسائلشان باشد.^{۶۳}

زمانی که پدر یا مادر در خارج از کشور محاکمه میشوند امکان دنبال کردن وضعیت و یا شرکت در محاکمات برای کودکان بسیار کم میشود. به همین دلیل در جریان نگه‌داشتن خانواده، چه از طریق مأمورین کنسولی و چه از طریق نهادهای دیگر، بسیار مهم است؛ ایجاد امکان تماس با خانواده میتواند کمک به متهم نیز باشد. برای اطلاعات دقیق‌تر به بخش "ملیت‌های خارجی" در زیر مراجعه کنید.

صدور حکم

محکومیت بعضی جرایم به خودی خود منجر به مجازات اعدام (با اجرای فوری یا با تأخیر حکم) میشود. در موارد دیگری ممکن است دادگاه قابلیت صدور حکم‌های مختلف داشته باشد.

بعضی از افراد بر طبق قوانین بین الملل و بشردوستانه از مجازات اعدام مستثنی میباشند. این افراد شامل کسانی که سن آنها در هنگام وقوع جرم زیر ۱۸ سال بوده^{۶۴} (که ممکن است خود صاحب فرزند باشند)، و زنان باردار میشوند.^{۶۵} کسانی که دچار بیماری روانی بوده یا از نظر عقلانی از حد نسبی خاصی پائین ترند نیز شامل این استثناء میشوند.^{۶۶} هم چنین منشور آفریقایی حقوق و رفاه کودک، اعدام "مادران نوزادان و کودکان خردسال" را ممنوع میکند،^{۶۷} اما حد "خردسال" متفاوت و در مصر و اردن به پائینی سن سه ماهه گزارش شده است.^{۶۸} چیزی که در حال حاضر بدرستی روشن نیست نحوه اجرای این معافیت هاست. چه کسی اطلاع رسانی لازم را در مورد بارداری یا وجود کودک خردسال پی گیری میکند؟ واکنش آیا چیست - صدور حکم دیگری، یا کاهش حکم اعدام (بلافاصله یا بعد از گذشت یک مدت زمان) یا تعویق حکم اعدام مادام که مادر باردار یا دارای کودک "خردسال" است؟ همچنین، پژوهش های اخیر نتیجه روشنی از اثرات کوتاه یا بلند مدت این روش های مختلف بر روی کودکان نشان نمیدهد.

ممکن است جلسات رسیدگی برای شناسائی موارد تخفیف مجازات دایر شود: در این مرحله بیانیه تأثیر فرزند (چه به وسیله خود فرزند و چه از طریق وکیل مدافع یا مددکار اجتماعی) میتواند ارائه شود. اما در بعضی حوزه ها دادگاه یا اجازه بررسی عواقب مجازات اعدام را بر روی خانواده ها ندارد و یا به رأی خود و به این عنوان که "در غیر این صورت هیچگاه هیچ کس اعدام نخواهد شد" از این کار سر باز میزند.^{۶۹} شواهد ارائه شده برای تخفیف مجازات ممکن است سابقه پر تلاطم خانواده را نشان دهد: این شواهد میتواند برای کودکان خردکننده و آزاردهنده باشند (به ویژه اگر اطلاع قبلی از آنها نداشته باشند)، اما با ارائه دادن آنها امکان جلوگیری از مجازات اعدام بوجود می آید. کودک و خانواده اما باید با عواقب علنی شدن چنین اطلاعاتی زندگی کنند - هم درک کودکان از خانواده شان و هم رفتار دیگران نسبت به آنها میتواند بکلی تغییر کند.

روش های خوب احتمالی: بیانیه های تأثیر فرزند در مرحله صدور حکم

در آفریقای جنوبی مجازات اعدام وجود ندارد اما عواقب صدور بعضی از احکام برای پدر یا مادرها بر روی فرزندان کم سال آنها در نظر گرفته میشود. در مورد دعوی اس در مقابل ام در سال ۲۰۰۷ دادگاه قانون اساسی به این نتیجه رسید که شرط قانون اساسی که منافع یک کودک را مهم ترین نکته در مسائلی که مربوط به آنهاست می شناسد به این معناست که دادگاه ها باید با کمک مددکارهای اجتماعی معین شده از طرف دادگاه، عواقب احکام قابل صدور را بر روی کودکان بررسی کرده و موضوعات دیگر را در برابر این سنجش ارزیابی کنند. در جایی که پدر یا مادری زندانی است، دولت موظف است که برای فرزندان آنها سرپرست مناسب دیگری (که میتواند پدر یا مادر دیگر آنها باشد) در نظر بگیرد. این برداشت، حفظ حقوق و رعایت رفاه کودک را تضمین میکند.

امکان دیگری که برای تأثیر کودکان در مرحله صدور حکم وجود دارد زمانی است که آنها قربانی جنایت بوده و در مقام قربانی بیانیه تأثیر یا مشابه آن را بازگو میکنند. ممکن است آنها احساسات نامشخص و متضادی در مورد پدر یا مادر خود داشته باشند؛ برای بعضی از کودکان نوشتن و شرکت

از طریق ویدیو راه دور یا خواندن نوشته آنها به وسیله شخص دیگری مفیدتر از بازگو کردن شفاهی خود آنهاست.^{۷۰} این امر مهمی است که کودکان به هر شکلی که شرکت می کنند خود را مسئول نجات پدر یا مادرشان یا گفتن "حرف درست" ندانند، چرا که در صورت گرفتن حکم اعدام پدر یا مادرشان، این منجر به سرزنش کردن خودشان میشود.^{۷۱} فشار برای درخواست مجازات اعدام ممکن است از طرف دادستانی و یا رسانه‌ها و افکار عمومی تحمیل شود. اغلب توجه زیادی در رسانه‌ها به پرونده‌هایی که (امکان) دریافت مجازات اعدام دارند اختصاص داده میشود و از متهمین حتی قبل از صدور حکم تصویرشیطانی ترسیم میشود. صرفنظر از نتیجه دادگاه، این نوع برجسب‌ها میتواند باعث شرمساری کودکان بشود (برای اطلاعات بیشتر در این زمینه به "برجسب ننگ و رفتار عمومی" مراجعه کنید).

در بعضی حوزه‌ها، خانواده قربانی میتواند با بخشیدن مجرم از مجازات اعدام جلوگیری کند. در بعضی ممالک اسلامی این بخشش میتواند با پرداخت غرامت مالی همراه باشد که به "دیه" یا "خون بها" شناخته میشود. قوانین پرداخت "دیه" و مقدار آن در کشورهای اسلامی مختلف با یکدیگر متفاوت است. در سپتامبر سال ۲۰۱۱ در امارات متحده عربی، ۱۷ کارگر مهاجر هندی که محکوم به قتل یک پاکستانی شده بودند بعد از موافقت خانواده مقتول به دریافت ۳/۴ میلیون درهم (معادل یک میلیون دلار) "دیه" مجازات اعدامشان به دو سال حبس انجام شده تقلیل یافت. کشورهای دیگری که تابع قانون دیه هستند عبارتند از عربستان سعودی، ایران، عراق، لیبی، پاکستان، و یمن. عموماً اصل بر این است که "دیه" با موافقت وارث بلافصل به جای حکم اجرا شود، که ممکن است برای کودکی که وارث بلافصل است معنای دیگری داشته باشد، به ویژه در مواردی که کودک هم فرزند مقتول و هم فرزند قاتل است. هم چنین عدم توانایی مالی برای پرداخت خون بها میتواند تأثیر عمیقی بر خانواده‌ها بگذارد در زمانیکه امید به نجات جان پدر یا مادر وجود دارد اما شرایط آن برای آنها قابل اجرا نیست.^{۷۲}

کودکان (یا سایر افراد خانواده) ممکن است از آنچه بعد از صدور حکم اعدام اتفاق می افتد آگاهی نداشته باشند. تصور بعضی بر این است که پدر یا مادرشان به عوض کشته شدن در زندان خواهد مرد، یا بلافاصله اعدام خواهد شد،^{۷۳} در حالیکه در واقع به دلایل مختلف مثل دوران فرجام، یا نبودن امضای مأمور یا وزیر مربوطه در پای حکم یا به علت توقف اعدام‌ها میتوان سال‌های زیادی با حکم اعدام زنده بود. هم چنین ممکن است کودکان از رسوم و قوانینی که در امکان اجرای حکم اعدام تأثیر میگذارد اطلاع نداشته باشند، مثل تصمیم دادگاه قانون اساسی یوگاندا در سالهای ۲۰۰۹/۲۰۰۶ که حکم اعدام کلیه کسانی که بیش از سه سال از صدور حکم‌شان میگذشت را به ۲۰ سال حبس تقلیل داد.^{۷۴}

پیشنهادها

در موقع صدور حکم، عواقب احتمالی احکام (از جمله حکم اعدام) بر روی منافع کودک باید در نظر گرفته شود.

حکم اعدام نباید برای کسانی صادر شود که بر طبق قوانین بین‌المللی مستثنی از این مجازات هستند.

بعد از صدور حکم باید اطلاعات کافی در مورد راه‌های موجود (مثل موقعیت فرجام‌خواهی) و عواقب احتمالی آنها در اختیار خانواده‌ها قرار گیرد تا بتوانند بعد از محکومیت تصمیمی آگاهانه بگیرند.

حبس در انتظار اعدام

غالباً قبل از اعدام، محکومین به مرگ برای مدتی در زندان به سر می‌برند، که میتواند از چند روز تا چند دهه باشد. بعضی از مسائل فرزندان اینگونه زندانیان شباهت به مسائل فرزندان زندانیان دیگر دارد، در عین حال تفاوت‌های مهمی نیز در میان است. این دسته از کودکان دائماً در نگرانی از آنچه احتمالاً رخ خواهد داد به سر می‌برند که بسیار فرساینده بوده و میتواند اثرات منفی بر سلامت روحی و جسمی آنها داشته باشد. شرایط ملاقات برای محکومین به مرگ غالباً سخت‌تر از زندانیان دیگر است: در بعضی موارد بعد از بازداشت، پدر یا مادر حق دست‌زدن به فرزندشان را از دست میدهند.^{۷۵} هم‌چنین شرمندگی خانواده‌ها از ملاقات با زندانیان محکوم به مرگ بیش از ملاقات با زندانیان دیگر است.

زندان محکوم به مرگ عموماً تحت شرایط امنیتی سختی نگه‌داری میشوند. برای زندانیانی که در رده خطرناک قرار دارند ارزیابی خطرناک بودن هر کدام از آنها فقط محدود به تشخیص لزوم محدودیت و انزوای بیشتر برای آنهاست؛ مکانیزم دیگری برای کم کردن محدودیت‌ها برای زندانیان کم‌خطرتر وجود ندارد. بعضی شرایط، به ویژه انزوای ممتد، میتواند باعث اختلال سلامت روانی و آسیب‌پذیریت فرد برای اجرای وظایف پدری یا مادری باشد.^{۷۶}

اکثر اوقات اجازه ملاقات برای محکومین به مرگ حتی از محکومین به حبس ابد نیز کمتر است: در کشور بلاروس بر اساس ماده ۱۷۴ کد اجرائی جنائی، زندانیان محکوم به مرگ ماهانه اجازه یک ملاقات خانوادگی کوتاه (چهار ساعته) را دارند. در یوگاندا زندانیان اجازه دو ملاقات در هفته را دارند؛ با این وجود چون بسیاری از زندانیان ساکن دهات و مناطق بیرون شهر هستند خانواده‌های آنها از نظر مالی قادر به انجام این ملاقات‌ها نیستند. در کشور تونس قبل از بهار عربی در سال ۲۰۱۱، زندانیان محکوم به مرگ برای بیش از ۱۵ سال از تماس (چه ملاقات و چه نامه) با خانواده‌هایشان محروم بودند. اما بعد از انقلاب اقداماتی برای شناخت حقوق محکومین به مرگ صورت گرفت تا بتوانند خانواده‌هایشان را ملاقات کنند.^{۷۷}

حتی در زمانی که ملاقات صورت می‌گیرد امکان تشریفات امنیتی سنگین، نداشتن یا محدود بودن تماس با پدر یا مادر (در عوض فقط دیدن آنها از پشت شیشه یا توری)، و خشونت مأمورین وجود

دارد. بعضی کودکان شاید به دلیل عدم علاقه به (تکرار) این نوع تجربه‌ها^{۷۸} یا عدم تمایل سرپرست شان در همراهی کردن آنها، حاضر به ملاقات نمیشوند. این ملاقات‌ها ممکن است یا برای خود سرپرست یا پدر یا مادر دیگر بسیار مشکل باشد و یا توانایی مقابله با تشویش کودکان بعد از ملاقات را نداشته باشند، و یا روابط بدشان با پدر یا مادر زندانی مانع از تمایل به تماس با آنها بشود. محدودیت حداقل سن برای ملاقات در بسیاری از حوضه‌ها مانع آن میشود که کودکان حتی در صورت امکان سفر بتوانند بدون همراهی سرپرست برای ملاقات بروند. اجازه ملاقات بدون سرپرست برای کودکان بزرگتر و بالغ‌تر، یا همراهی مددکاران اجتماعی یا کارمندان/ داوطلبان مراکز غیردولتی با کودکان برای ملاقات، دو راه ممکن برای پیشگیری از این مشکل است.^{۷۹}

زندان‌هایی با بخش محکومین به مرگ، میتوانند دورتر و کم‌تر از زندان‌های دیگر باشند که در نتیجه باعث افزایش صرف وقت و هزینه برای ملاقات‌ها میشود. کودکانی که در مراکزی برای فرزندان زندانیان یا فرزندان محکومین به مرگ نگهداری میشوند ممکن است در اماکنی نزدیکتر به زندان‌ها نگهداری شده و به علت مجهز بودن این مراکز به خدمات ویژه برای آنها از کمک‌های بیشتری برای انجام امور اداری و جنبه‌های دیگر ملاقات‌ها برخوردار باشند. در عین حال نباید بر این تصور بود که فرزندان زندانیان محکوم به مرگ در این مراکز از موقعیت‌های بهتری نیز برخوردارند: در جایی که قطعاً به مراقبت‌های جایگزین احتیاج است، این مراقبت‌ها باید در شرایطی باشد که "در واقع احتیاجات کودک را در هر زمان برآورده سازد".^{۸۰}

روش‌های خوب احتمالی: کمک به ملاقات‌ها

برخی از ارگان‌های غیردولتی کمک‌هایی برای ملاقات فرزندان یک یا چند خانواده از محکومین به مرگ فراهم میسازند. این کمک‌ها شامل رفت و برگشت از زندان، اطلاعات در مورد آنچه در انتظار آنهاست (و اطمینان از داشتن مدارک لازم و نداشتن لوازم ممنوعه)، و امکان رفت و برگشت با افرادی در شرایط مشابه است. کودکان قدر بودن با کسانی که موقعیت آنها را درک میکنند و در حضورشان احتیاجی به پنهان کردن احساساتشان ندارند و میتوانند در صورت تمایل از آنها سوالاتی بکنند را میدانند. افراد سازمان‌های غیر دولتی شاید با روش غیرتجاری بتوانند مسئولین و کارکنان زندان را به بهبود وضع ملاقات‌ها با احتمالاً طولانی‌تر کردن زمان ملاقات یا تغییر جو به نحوی مناسب‌تر برای کودکان ترغیب کنند. همراهی در ملاقات‌ها میتواند مشکل موجود در بعضی ممالک را که زنان و کودکان قادر به تنها سفر کردن نیستند را حل کند.^{۸۱}

شرم و ننگی که خانواده‌ها به خاطر ملاقات با پدر یا مادر زندانی با آن روبرو هستند میتواند با حکم اعدام تشدید بشود، و در بعضی از کشورها بدون همراه به زندان رفتن برای زنان و فرزندان کاری شرم‌آور محسوب میشود - وضعیتی که در صورت زندانی بودن پدر غیر قابل اجتناب است. شاید شرایطی در داخل زندان نیز باعث ننگ زدگی بشود: در جائیکه ملاقات‌های محکومین اعدام و زندانیان دیگر هم زمان صورت میگیرد، محکومین اعدام ممکن است در ساعت متفاوتی و یا با لباس زندان رنگ متفاوت که به راحتی شناسایی میشود برای ملاقات آورده شوند. خانواده آنها ممکن است مجبور به استفاده از کارت یا نشان ویژه‌ای بشوند که مشخص کننده ملاقات با محکومین اعدام

است. این نوع برچسب‌ها ممکن است باعث توقف ملاقات کودک‌کان و بزرگسالانی که آنها را همراهی میکنند بشود.^{۸۲}

یک عامل مهم در دلپذیر بودن ملاقات برای کودک‌کان رفتار مأمورین زندان است.^{۸۳} مواردی وجود دارد که در جایی که در آغوش گرفتن خانواده ممنوع است مأمور دلسوزی با برگرداندن صورت خود به سمت دیگری اجازه این کار را میدهد، همین‌طور موارد دیگری نیز موجود است که خانواده‌ها مدت‌های طولانی منتظر ملاقات پدر یا مادرشان میمانند یا حتی به خاطر روابط نامطلوب با مأمورین مجبور به پرداخت رشوه میشوند. تغییرات وضعیت از نظر فیزیکی، تکنولوژی یا امنیتی میتواند تماس بین زندانیان و مأمورین را تقلیل بدهد و در نتیجه ایجاد روابط را مشکل‌تر و موقعیت برای نشان دادن نرمش نگهبانان را کمتر کند. پس‌رو یا پیش‌رو بودن رئیس یا سرپرست رده‌ی بالای زندان میتواند در روند کلی یک زندان مؤثر باشد.^{۸۴}

در سیستم‌های اروپا و بین‌قاره‌ای آمریکای شمالی و جنوبی، شرایط بعضی از زندانها مغایر با معیارهای حقوق بشر منطقه شناسایی شده است. این شرایط عبارتند از: "نگه داشتن زندانی در فضای با جمعیت زیاد، بدون تهویه و نور کافی، بدون تخت برای استراحت یا شرایط نظافتی لازم، در حبس مجرد بدون ارتباط با دیگران، یا با محدودیت‌های غیر ضروری در نحوه ملاقات... در مواردی دیگر دادگاه (حقوق بشر بین‌قاره‌ای آمریکای شمالی و جنوبی) اشاره کرده است که محدودیت‌های غیر ضروری در نحوه ملاقات ممکن است باعث نقض حق برخورداری از رفتار انسانی باشد."^{۸۵}

پژوهش‌های موجود بر روی فرزندان زندانیان^{۸۶} نشان میدهد که عموماً ادامه رابطه با پدر یا مادر زندانی برای کودک‌کان مفید است. زندانیان میتوانند پدر یا مادر خوب و نمونه‌ای برای فرزندانشان بشوند حتی در مواردی که قبل از حبس چنین نبوده‌اند. اما پدر یا مادر محکوم به مرگ مورد متفاوتی است. روابط پدر یا مادر با فرزندش ممکن است آهسته یا متوقف بشود. صدور حکم اعدام یک جریان عزاداری در کودک آغاز میکند که ممکن است سالها به طول بیانجامد و در صورت صدور مکرر حکم اعدام و کیفرخواست‌های موفق برای تأخیر آن، پیچیدگی خاصی پیدا کند. فرزندان و زندانیان در موقع ملاقات، به حمایت از یکدیگر و برای جلوگیری از اندوه طرفین، در مدت زمان کوتاهی که با یکدیگرند ممکن است توجه خود را فقط به نکات مثبت متمرکز کنند. در حالیکه این عمل ممکن است مفید به نظر برسد اما به این معنی است که مسائل در میان گذاشته نشده و مشکلات عمیق‌تر، حل نشده باقی بمانند. بازگو کردن شادی‌ها ممکن است برای کودک‌کان مشکل باشد چرا که ممکن است از شادی در زمانی که پدر یا مادرشان منتظر اعدام است احساس گناه بکنند (این احساس گناه گاهی از طرف پدر یا مادر تحمیل میشود). اگر امکان بهبود وضع در زندان یا تخفیف مجازات در اثر رفتار خوب وجود داشته باشد، زندانی ممکن است فرزند یا خانواده خود را از مشکلات زندان از جمله بدرفتاری و خشونت از طرف مأمورین یا زندانیان دیگر با اطلاع نکند. بعضی از ممالک با وجود توقف صدور حکم اعدام (به دلیل توقف رسمی یا دلایل دیگر)، هم‌چنان مجرمین را محکوم به اعدام میکنند و یا حکم آنها را کاهش نمیدهند. این باعث بلا تکلیفی مضاعف برای خانواده‌هاست به این علت که دولت هر لحظه میتواند اجرای مجازات اعدام را از سر بگیرد.^{۸۷}

مشابه مورد فرزندان زندانیان بطور کلی، تماس تلفنی (در جایی که مجاز است) هزینه بسیار گرانتری از تلفن‌های شهری دارد، ممکن است فقط سر ساعات مقرر مجاز باشد (به همین دلیل امکان از خانه بیرون رفتن خانواده در آن ساعات را محدود میکند) و ممکن است فقط محدود به تلفن ثابت و نه تلفن همراه باشد. در بعضی حوزه‌ها محکومین به مرگ اجازه تماس تلفنی با خانواده را ندارند.^{۸۸}

پیشنهادات

کلبه کودکان (بدون در نظر گرفتن وضعیت سرپرستی شان) در صورتی که به نفع آنها باشد، باید برای ملاقات با پدر یا مادر محکوم به مرگ همراهی بشوند.

برای برخورد بهتر و پاسخگویی مناسب‌تر در اطراف کودکان، مأمورین باید دوره‌های تربیتی ببینند.

به رفتاری که مشخص‌کننده یا شرم‌آور است از قبیل جداگانه آوردن زندانیان محکوم به مرگ به سالن عمومی، یا مجبور کردن زندانیان یا خانواده‌هایشان به پوشیدن علامت‌های مشخصه شناسایی، باید پایان داده شود.

برچسب ننگ و رفتار عمومی

”وقتی وارد دادگاه شدیم فقط به خاطر اینکه مال پدرمان بودیم مردم به ما چپ چپ نگاه میکردند. فکر کردم ما که بچه ایم چه گناهی کردیم که مستحق این باشیم؟“
میستی، فرزند یک محکوم به اعدام^{۸۹}

عامه مردم معمولاً به کسانی که اعدام یا محکوم به مرگ شده‌اند به چشم منفی نگاه میکنند. زمانی که کودکان بعنوان فرزندان آنها شناسایی میشوند برچسب ننگی بر آنها و سرپرستان شان زده میشود که ممکن است تا بعد از اعدام نیز ادامه داشته باشد.^{۹۰}

این برچسب ممکن است به خاطر جرم یا به خاطر مجازات باشد. بعضی جرایم حامل ننگ بیشتری هستند: بسته به کشور مورد نظر این جرائم عبارتند از قتل، آزار جنسی کودکان، توهین به مقدسات، رابطه جنسی نامشروع یا فعالیت‌های تروریستی.^{۹۱} برچسب ننگ میتواند از طرف مردم عامه یا از طرف یک گروه خاص تحمیل شود: در بعضی حوضه‌ها به منظور غیرانسانی جلوه دادن مجرم و تشویق به درخواست مجازات اعدام، شدیدترین زبان برای اهریمن‌سازی مجرم از طرف دادستان استفاده میشود.^{۹۲} رفتار منفی گاهی از سوی خانواده‌های دیگر محکومین به مرگ، به ویژه

بزرگسالان سر میزند که خانواده خود را قابل احترام و دیگران را "جنایت کاران" غیر قابل اعتماد می پندارند.^{۹۳} در بعضی موارد احساسات عوام نسبت به جرم (ثابت نشده) میتواند به گرفتن عدالت به دست گروه یا فردی برای انتقام گیری از مجرم (ثابت نشده) و یا خانواده او منجر بشود. این رفتار میتواند مربوط به سوءظن و یا تهمت در گیری این خانواده به رفتار ننگ آور دیگری چون جادوگری باشد.^{۹۴} دشمنی جامعه میتواند به حدی برسد که خانواده را به مخفی شدن یا تغییر مکان به محلی که کسی آنها را نمیشناسد مجبور کند. کودکان انزوا و سکوت در مورد وضعیت و حتی انکار آن در صورت سوال را یاد میگیرند. این خود سانسور کردن میتواند سالها بعد از اعدام نیز ادامه پیدا کند و شاید به یک تابوی تمام عمر تبدیل شود که حتی از نزدیک ترین شرکای زندگی هم پنهان نگه داشته شود.^{۹۵}

کودکان ممکن است پشتیبانی هایی را که برای آنها مفید است، یا به دلیل عدم پیگیری (به علت تصور، و یا وجود واقعی خصومت نسبت به وضعیت آنها) یا به دلیل در دسترس نبودن آن، دریافت نکنند. در سیستم هایی که کمک هایی برای خانواده های قربانیان یک جنایت وجود دارد، این کمک ها معمولاً در اختیار خانواده مجرمین، که قربانی به شمار نمیروند، قرار نمیگیرد. این تبعیض میتواند به اطلاع رسانی در پرونده هم کشیده شود: مواردی دیده شده که روز اعدام به خانواده قربانی اطلاع داده شده اما خانواده مجرم از آن بی اطلاع مانده اند.^{۹۶}

مدارس، که در پژوهش های اخیر تأثیر عمیق آنها بر زندگی و تندرستی فرزندان زندانیان منعکس شده است،^{۹۷} میتوانند منبعی برای حمایت و یا برجسب ننگ خوردن فرزندان محکومین به مرگ باشند. گزارش هایی از موارد نگرانی مسئولین مدارس از زودخورد بین فرزندان محکومین به اعدام با دیگران و در نتیجه اخراج آنها از مدارس در دست است؛ دسترسی کارمندان مدارس به اطلاعات پرونده و نیازهای کودکان میتواند باعث جلوگیری از این گونه رفتار شده و زمینه کمک بهتر آنها به کودکان را فراهم سازد.^{۹۸}

روش های خوب احتمالی: دستورالعمل برای مدارس

ابزار تربیت معلم و دستورالعمل هایی برای کمک به تعمق معلمین و شاگردان به وضعیت فرزندان محکومین به اعدام تهیه شده است. استفاده از این ابزار حتی در مواردی که کودکی با این شرایط در کلاس شناسائی نشده است میتواند مفید باشد زیرا کودکان ممکن است فقط بعد از ارائه این درس راز خود را با معلم در میان بگذارند. این روش، کمک به درک بهتر معلمین و شاگردان از وضعیت، و این واقعیت میکند که عمل خلاف حتماً دلیل بر بدی یک شخص نیست.^{۹۹}

واکنش های معطوف به مجرم و خانواده اش همیشه مغرضانه نیست. همه جوامع از مجازات اعدام پشتیبانی نمی کنند - مخالفت، به ویژه در جوامعی که مجازات اعدام در آنها منسوخ شده و یا در مورد پدر یا مادری که در کشور دیگری محاکمه و محکوم شده است امکان بیشتری دارد. در این موارد، مسائل مربوط به برجسب ننگ زدن یا حمایت از کودک (و خانواده) میتواند به کلی متفاوت با وضعیت در جوامعی باشد که مجازات اعدام رواج داشته و "طبیعی" شناخته میشود. فعالیت های

سیاسی یا مذهبی از طرف جامعه‌ایی که در انزوای ننگه داشته میشود ممکن است پدر یا مادری (و فرزندان‌شان) را تبدیل به یک قهرمان بکند.^{۱۰۰} در جوامعی که افراد آن بی تناسب با جمعیت کل اعدام یا محکوم به مرگ میشوند، مثل جامعه آفریقایی نژاد در ایالات متحده آمریکا، اعدام یک مجازات غیر عادلانه و در نتیجه محکومین به آن قربانی و نه جنایتکار دیده میشوند.^{۱۰۱} داشتن پدر یا مادری محکوم به مرگ میتواند باعث محبوبیت، "اما به دلیل غلط"، یک کودک بشود - بنا به باوری، این کودکان خود مرتکب جرم خواهند شد.^{۱۰۲}

عکس العمل بعضی از خانواده‌ها و کودکان به این برچسب‌ها به صورت نفی آنها، یا صحبت کردن در مورد وضعیت خود، یا مطلع کردن دیگران از تأثیر اعدام‌ها و مجازات مرگ بر روی خانواده‌ها، و یا مبارزه علنی علیه مجازات اعدام جلوه میکند. گروه‌های ضد مجازات اعدام نیز، بدون زدن برچسب خاصی بر آنها، ممکن است از کودکان حمایت کرده و کمک‌هایی نیز به پرونده پدر یا مادرشان ارائه کنند.^{۱۰۳}

رسانه‌ها به گمانی نقش مؤثری در زبان و رفتار عمومی در محدوده مجازات اعدام بازی میکنند. استفاده از زبان توهین آمیز (هم در مورد مجرم/متهم و هم در مورد جرم) و گزارش‌های مهیج یا بدون مجوز میتواند باعث ایجاد و ازدیاد خشم عمومی بشود. تصاویر اعدام و محکومیت به اعدام در رسانه‌های غیر خبری (خصوصاً در برنامه‌های تلویزیونی یا فیلم‌ها) میتواند باعث باز شدن زخم خانواده‌ها باشد. در این برنامه‌ها فقط افراد بد اعدام میشوند: این به ویژه برای کودکان خردسال میتواند گیج کننده باشد. متخصصین توصیه میکنند که موسسات غیردولتی و دیگران از استفاده از زبان غیرانسانی خودداری کرده و توصیف غیر مهیج وقایع و شهود را ترویج بدهند.^{۱۰۴} این تلاش‌ها میتواند در رسانه‌های الکترونیکی و اجتماعی اهمیت بیشتری داشته باشد، جایی که کودکان و جوانان بیش از پیش اطلاعات خود را دریافت میکنند و ناشناس بودن میتواند بی‌رحمی و خشونت بیشتری از دنیای غیر مجازی در پیش داشته باشد. هم چنین وجود قواعدی برای تهیه گزارش در مواردی که پای فرزندان محکومین به مرگ در میان است میتواند مفید باشد اعم از اینکه این قواعد خود ساخته، یا قواعدی از بیرون یا از سازمان‌های بین المللی مثل سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی سازمان ملل متحد (یونسکو) آمده و یا مقررات قانونی باشند (مشابه آنچه بعضی کشورها در مواردی که مجرم خردسال است اجرا میکنند).^{۱۰۵}

رسانه‌ها میتواند با صدا رسانی کمکی برای فرزندان محکومین به مرگ باشند. عموماً این صداسرانی میتواند در مراحل آخر قبل از اعدام صورت بگیرد و شاید با بازگو کردن داستان زندگی‌شان کودکان قوت و ترمیم روحی بیشتری بگیرند. در حالیکه صحبت کردن میتواند در وضع خاص یک نفر از اعضا خانواده و یا به طور کلی در طرز برداشت عمومی از اعدام مؤثر باشد، اما میتواند برای خانواده به طور کلی ناراحت کننده باشد (به طور مثال زمانی که اطلاعات در مورد اعدامی که با مشکلات انجام شده علنی میشود).^{۱۰۶}

پیشنهادات

حساس کردن عموم نسبت به تأثیرات مجازات اعدام پدر یا مادر بر روی فرزندان از طریق رساندن اطلاعات در مورد وضع عمومی آنها.

در اختیار گذاشتن راهنمایی‌های تخصصی برای مدارس، رسانه‌ها و گروه‌های دیگری که امکان تماس با، یا تأثیر بر، زندگی این کودکان را دارند.

چگونگی طرح مسأله با کودکان

گفتن یا نگفتن، زمان و چگونگی اطلاع رسانی به کودکان از اعدام یا حکم مرگ پدر یا مادرشان مسأله‌ایست که بحث‌های زیادی در باره آن انجام شده است. در حالیکه شخصیت و موقعیت متفاوت کودکان و اکنش‌های مناسب خود را اقتضا میکند، اما پژوهش‌های موجود درباره فرزندان زندانیان عموماً نشان میدهد که شرح واقعیت به زبان مناسب سنی برای کودک بهتر است و پنهان کردن واقعیت در اصل کمکی نمیکند.^{۱۷} گفتن واقعیت با برنامه‌ریزی قبلی و در فضایی دوستانه به مراتب بهتر از شنیدن آن از رسانه‌ها، رفقا یا همسایه‌گان است؛ هم‌چنین میتوان از این موقعیت برای پیش کشیدن زبانی که با مجازات اعدام همراه است، از جمله لغات زشتی که ممکن است برای مخاطب کردن کودکان به کار برود، استفاده کرد. عدم توافق بین پدر و مادر و یا سرپرست بر سر صحبت با کودکان ممکن است باعث تشدید تنش در خانواده‌ها بشود. نکته مهم ندادن اطمینان قطعی غلط به کودکان است (چه در مورد مرگ حتمی و یا آزادی حتمی پدر یا مادرشان).^{۱۸}

حتی بعد از دریافت اطلاعات در مورد وضعیت پدر یا مادر، هم‌چنان احتمال میرود که فرزندان اطلاعات ضد و نقیض از منابع مختلف دریافت کنند. پدر یا مادر زندانی ممکن است برای بهتر جلوه دادن خود به فرزندان دروغ بگویند، در حالیکه افراد بانفوذ دیگری مثل یک کشیش ممکن است توضیحات قطعی مثل "خدا به من الهام کرده که پدر تو آزاد میشود" به کودک بدهند که عملاً غلط از کار در بیاید. کودکان ممکن است به گروه‌های مذهبی که با پیام‌های ساده و فریبنده از ضعف و اندوه افراد برای تبلیغ آنها سوءاستفاده میکنند جلب بشوند.^{۱۹}

توجه به این نکته بسیار مهم است که سوء تفاهمی در مورد وضعیت موجود برای کودکان بوجود نیاید - مواردی وجود دارد که واقعیت به نحوی به کودکان توضیح داده شده که برایشان گمراه کننده بوده است (در یک مورد تصور بر این بود که پدرشان برای تحصیل رفته است)، و موارد دیگری که فرزندان بر این گمان بوده‌اند که صدور حکم مرگ به این معنی است که پدر یا مادرشان مرده است در حالیکه آنها سالها با حکم اعدام زنده ماندند. چنین سوء تفاهم‌هایی میتواند به این معنا باشد که روابط پدر یا مادر با فرزند قطع شده و، یا در زمانی که پدر یا مادر هنوز در زندان به سر میرود و یا در صورت آزادی یا تخفیف مجازات، بعد از خروج آنها از زندان باید دوباره بازسازی (یا

در مورد کودکان کم سال باید از بنیاد ساخته شود.^{۱۱۰}

با وجود توافق کلی متخصصین در مورد اهمیت سن و درجه بلوغ یک کودک برای تعیین میزان اطلاعات داده شده، اما برای نحوه انتقال این اطلاعات به کودکان در سنین مختلف راهکار مشخصی در دست نیست. انتشارات مناسب برای کودکان که توضیح کامل برای آنها (و خانواده‌ها) را در بر دارد، غالباً مفید است. این انتشارات میتواند برای سنین مختلف و به زبان‌های مختلف ارائه داده شود. متخصصین معتقدند که گفتن جزئیات جنایت به کودکان کار اشتباهی است و هم چنین دانستن جزئیات در سیستم فرجام خواهی مکرر و اعلان مکرر زمان اعدام و در نتیجه تجربه نوسان عاطفی وابسته به آن، احتمالاً کمکی به کودکان نمیکند. متخصصین بر این باورند که جزئیات اعدام در زمان وقوع نباید در میان گذاشته شود اما در صورت سوال، جواب کودک باید با صداقت داده شود.^{۱۱۱}

روش‌های خوب احتمالی: منابعی برای توضیح مسائل

کتاب‌های عکس دار، کتاب‌های داستان، برنامه‌های قابل دسترس در اینترنت و منابع دیگری برای توضیح عمومی وضعیت زندانیان به فرزندان آنها تهیه شده است. این ابزار برای توضیح آنچه میگذرد و هم چنین ایجاد احساس عدم تنهایی کودکان در طی این مسیر بسیار مفیدند. فراهم کردن منابع خاصی برای فرزندان محکومین به مرگ که شامل اطلاعات در مورد مراکز برای کمک به آنها باشد نیز مفید خواهد بود.

پیشنهادات

کودکان باید با برنامه ریزی و رفتار مناسب با سن آنها از وضع پدر یا مادرشان اطلاع حاصل کنند.

اطلاعاتی در مورد وقایع آینده، که بر صحت آن اطمینان کامل نیست نباید در اختیار کودکان قرار بگیرد.

سرپرستان و مراقبت جایگزین

در طول دوران بعد از دستگیری، محاکمه، زندان و اعدام یک محکوم به مرگ، سرپرستی فرزندان او ممکن است یک یا چند بار تغییر کند. ممکن است محل (های) زندگی آنها ثابت بماند و سرپرستانشان تغییر کنند یا ممکن است محل زندگی شان نیز تغییر کند. مثل فرزندان زندانیان دیگر، یک سرپرست (هر که باشد) نقش بزرگی در زندگی این کودکان بازی میکند و میتواند تکیه گاه عمده آنها باشد. فرزندان اعدام شدگان یا محکومین به مرگ با کودکانی که از سرپرستی پدر یا مادر محرومند تجربیات مشترکی دارند، هرچند وضعیت خاص آنها و پدر یا مادرشان باعث میشود بعضی

مسائل، متفاوت یا با شدت بیشتری باشند. یک تفاوت عمده در این است که در مورد کودکان یتیم، لاقبل بخشی از وضعیت آنها بخاطر عمل دولت در اعدام یک یا هر دو پدر و مادر آنهاست. با وجود اینکه کودکان یتیم شده به دست دولت، کاملاً بی تقصیرند، اما در برخی حوضه‌ها هیچگونه کمک دولتی به آنها تعلق نمیگیرد.^{۱۱۲}

در کلیه موارد مراقبت جایگزین، باید به "دستورالعمل‌های سازمان ملل متحد برای مراقبت‌های جایگزین برای کودکان" مراجعه شود.^{۱۱۳}

مثل موارد فرزندان زندانیان دیگر، پدر یا مادر بزرگ‌ها اولین کسانی هستند که برای سرپرستی کودکان قدم به جلو می‌گذارند، بقیه اعضاء خانواده در ردیف دوم و در آخر امکان فرزندخواندگی موقت یا مراقبت سازمانی قرار دارد. کودکان ممکن است علاقه به پدر یا مادر اعدام شده و علاقه به سرپرست‌شان را تضادی در وفاداری ببینند؛ اطمینان خاطر دادن به این که میتوان هر دو را دوست داشت اهمیت زیادی دارد.^{۱۱۴} دریافت اطلاعات در مورد احتیاجات خاص این کودکان و هم چنین کمک‌های مالی از طرف دولت، که بر طبق ماده ۲۰ کنوانسیون حقوق کودک مسئول کودکانی است که از سرپرستی پدر یا مادر محروم کرده است، احتمالاً برای سرپرستان جایگزین نیز مفید خواهد بود.^{۱۱۵}

در حالی که برخی از این کودکان تحت مراقبت سازمان‌هایی قرار دارند که از انواع کودکان ننگه داری میکنند، برخی دیگر از کودکانی که پدر یا مادرشان اعدام یا محکوم به مرگ شده اند تحت مراقبت سازمان‌هایی هستند که از کودکانی با وضعیت مشابه آنها ننگه داری میکنند. چنین موقعیتی میتواند فضای دوستانه‌تری هم از نظر رفتار کودکان دیگر (به ویژه در رابطه با عدم احتیاج به پنهان کردن، توضیح یا توجیح وضعیت خودشان) و هم از نظر حمایت و آگاهی کارکنان، ایجاد کند. فرزندان افراد اعدام شده یا محکوم به مرگ ممکن است احتیاجات بیشتر یا متفاوت‌تری از کودکان دیگر داشته باشند که سرپرستان به آنها آگاهی نداشته باشند. جای گذاری کودکان در اماکنی نزدیک به زندان، ملاقات با زندانیان را آسانتر میکند (به دلیل کاهش وقت، فاصله و مخارج)، هم چنین سرپرستانی که تجربه متعدد با فرزندان محکومین به مرگ دارند میتوانند اطلاعات و کمک‌های بیشتری در مورد تشریفات اداری ارائه بدهند. سازمان غیردولتی "اشک صبحگاهی بین الملل" که از فرزندان زندانیان از جمله محکومین به مرگ یا اعدام شده ننگه داری میکند، قواعد و حداقل معیاری برای مراقبت از فرزندان زندانیان تهیه دیده است. به مشارکت گذاشتن این قواعد و هم چنین تحقیق در مورد وجود معیارها و قواعد مشابهی در سازمان‌های دیگر برای ایجاد فضایی برای یک گفتگوی تخصصی بنیادی در این زمینه بسیار مفید است.^{۱۱۶}

سرپرست‌های جایگزین دیگر، از جمله اعضای دیگر خانواده، ممکن است از قبول کودکان خودداری کنند. دلیل این عدم پذیرش میتواند مخارج اضافی برای ننگه داری کودک، نداشتن جا و یا دلایل مشابه آن باشد. هم چنین میتواند به خاطر ننگی که به همراه دارد، یا از بیم "آلوده کردن" کودکان دیگر، یا ترس از هدف انتقام قرار گرفتن از طرف خانواده قربانی یا نگرانی از جلب شرمساری، نحوست، و یا "تفرین"، باشد. بعضی اوقات سرپرست‌های جایگزین، کودکان را به منظور

منافع شخصی خود از جمله استفاده کارگری در خانه، یا به امید دریافت ارثیه یا به ازدواج درآوردن آنها در ازای منافع مالی میپذیرند. با این حال، بدون سرپرستی که حاضر به قبول آنها باشد، فرزندان افراد اعدام شده یا محکوم به مرگ مجبور به نگهداری از خودشان میشوند که اکثراً به معنای وضعیت خطرناک زندگی در خیابان است. در بعضی ممالک، کودکان به ویژه دخترها در معرض خطرهای بسیار بیشتری مثل قربانی جنایات شدن، به ویژه تجاوز جنسی (از جمله ریسک ابتلا به بیماریهای مقاربتی) و انواع دیگر سوءاستفاده ها قرار میگیرند.^{۱۱۷}

اختیار همسر دیگر از طرف پدر یا مادر باقیمانده (غالباً مادر، از آنجائیکه مردها بیش از زنها محکوم به مرگ میشوند) امکان ایجاد اشکال برای فرزندان را دارد. آنها ممکن است محل درآمد اضافهای برای تأمین زندگی کودکان باشند و بتوانند جایگزین یا پدر/مادر- نماد دیگری برای آنها بشوند. از طرف دیگر ممکن است همسر جدید، فرزندان را نپذیرفته و بخواند مانع ملاقات آنها با پدر یا مادر محکوم به مرگ بشود. در بعضی مواقع، غالباً وقتی فقر زیاد در میان است و برای ادامه زندگی همسری حقوق بگير لازم است، مادر ممکن است فرزندان خود را برای جلب همسر بهتر رها کند.^{۱۱۸}

پیشنهادات

کلیه موارد مربوط به مراقبت جایگزین باید با مشورت دستورالعمل های سازمان ملل متحد برای مراقبت جایگزین از کودکان همراه باشد.

با دادن اطلاعات و کمک های مالی و عملی به سرپرستان جایگزین، باید آنها را برای رساندن بهترین کمکها به کودکان یاری کرد.

پدر و مادرهای تبرئه شده

در بعضی موارد پدر یا مادر محکوم به مرگ به جای اعدام آزاد میشود. دلایل پیشآمد این موارد میتواند اثبات بیگناهی در زمان کیفرخواست، شامل نوعی عفو یا بخشش شدن، یا کاهش حکم و آزادی (بلافاصله یا بعد از مدتی حبس) باشد. روبرو شدن با تغییر حکم پدر یا مادر به زندان "معمولی" یا آزادی، عمدتاً باعث خوشحالی میشود اما قبول آن نیز میتواند دشوار باشد.

فرزندان افراد محکوم به مرگ ممکن است با یک یا هر دو امکان تغییر در وضعیت که کاهش حکم از اعدام به حبس و یا آزادی پدر یا مادر از زندان است روبرو بشوند. بعد از آسایش خاطر که از تخفیف مجازات به پدر/مادر و فرزند دست میدهد آنها با واقعیت امکان یک برنامه حبس (شاید برای تمام عمر) و یافتن راهی برای برقراری روابط از پشت میله های زندان روبرو میشوند. گاهی این کاهش به معنای از دست دادن بعضی حمایتها (مثلاً امکان کمک از طرف گروه های مبارزه علیه مجازات اعدام) برای زندانیان و فرزندان شان به شمار میرود، اما در عین حال احتمال کمتر شدن

محدودیت‌های ملاقات و تماس، در خارج از دایره محکومین اعدام بیشتر است.

آزاد شدن از زندان می‌تواند مشکلات عملی و عاطفی مشابهی با فرزندان زندانیان دیگر در پی داشته باشد. برای بعضی کودکان این اولین باری خواهد بود که پدر یا مادر آزاد شده در حق آنها پدری یا مادری میکند، که مسأله آسانی نیست. اگر تماس در دوره حبس به دلیل مشکلات عاطفی کودک، پدر یا مادر، و یا سرپرست متوقف شده باشد روابط باید از بنیاد دوباره سازی شود. اختیار نقش تازه ایی از طرف پدر یا مادر آزاد شده که یا نقش کس دیگری (مثل همسر جدید پدر یا مادر دیگر) بوده یا فرزندان به علت نداشتن عادت از قبول آن اجتناب میکنند، می‌تواند باعث تنش بیشتر بشود. پدر یا مادر آزاد شده عملاً ممکن است با مشکلات زیادی برای پیدا کردن کار و محل زندگی روبرو بشود (عموماً ننگ حکم اعدام می‌تواند عواقب سخت تری از مجازات‌های دیگر برای زندانی آزاد شده داشته باشد). مسائل مربوط به زندگی در محل کنترل شده‌ای مثل زندان و عدم توانایی برای مطابقت با زندگی خارج از زندان در بین زندانیان آزاد شده مشترک است اما به خاطر انزوا و اعمال پیشگیری‌های امنیتی بیشتر در مورد زندانیان محکوم به مرگ، مشکلات آنان نیز می‌تواند شدیدتر باشد. با این حال به علت اطلاعات نسبتاً کمی که از این گروه، حتی در مقایسه با بطور کلی فرزندان محکومین به اعدام، در دست است بسیاری از این موارد ناشناخته‌اند: هم حمایت و هم پژوهش بیشتر در مورد این گروه لازم است.^{۱۱۹}

قسمت ۳

مسائل خاص کودکانی که پدر یا مادرشان محکوم به مرگ شده اند

اطلاع حکم اعدام و ملاقات های نهایی

در اکثر حوضه ها زندانیان (و غالباً خانواده ها و وکلا) پیشاپیش از روز اعدام مطلع میشوند. ممکن است خانواده ها اجازه یک یا چند ملاقات قبل از اعدام، گاهی با کاهش رسمی یا غیررسمی محدودیت ها برای ملاقات های بیشتر یا طولانی تر و یا اجازه تماس بین افراد خانواده در مواردی که قبلاً ممنوع بوده است، را داشته باشند.

اطلاع روز اعدام به فرزند و فراهم کردن اسباب ملاقات آخر - ترجیحاً با اجازه تماس بدنی - از اهمیت بسیاری برخوردار است. با این عمل، غیر قابل ترمیم بودن این جدایی تصدیق میشود و فرزندان و محکومین فرصتی برای وداع پیدا میکنند. جدایی و وداع آخر میتواند از نظر عاطفی به طور غیر منتظره ای دشوار باشد، به همین دلیل معین کردن شخصی به منظور اطلاع رسانی به موقع به فرزند (یا اعضای دیگر خانواده) و دادن اطلاعات قابل استفاده در مورد ملاقات آخر از اهمیت زیادی برخوردار است. مثل ملاقات های دیگر، کودکان ممکن است مجبور به سفر طولانی و در نتیجه غیبت از کار یا مدرسه باشند و هم چنین (معمولاً) نیاز به همراهی یک بزرگتر داشته باشند.

از طرف دیگر، اعدام بدون اطلاع،^{۱۱۰} به جلو کشیدن زمان اعدام که ملاقات آخر را غیرممکن میکند یا عدم امکان ملاقات آخر،^{۱۱۱} یا لغو ملاقات آخر به منظور تنبیه،^{۱۱۲} به میزان حس بی عدالتی و وضعیت بی جواب مانده جدایی از پدر یا مادر و مشکلات جنسی رویارویی با سوگ از دست دادن آنها اضافه میکند. اعدام بدون اطلاع هم چنین میتواند برای کودکان این تصور را به وجود آورد که پدر یا مادرشان هنوز زنده است. پنهان کاری در مورد اعدام و وضعیت محکومین به مرگ که در بعضی ممالک حاکم است باعث تشدید تجربه معمول کودکان در از دست دادن پرابهام و سوگ تحمیلی و حل نشده آنها میشود (توضیح در قسمت "اعدام" که در زیر آمده).

قبل از اعدام، پدر یا مادر میتوانند به جز ملاقات، کارهای دیگری برای فرزندان شان انجام دهند. بعضی از آنها مدارک، صدا یا تصویر برای فرزندانشان تهیه میکنند که میتواند شامل (به طور مثال) حرف آخر، یک کارت یا نامه برای تولد (گاهی چندین کارت برای تولدهای آینده)، یا دفتری از خاطرات یا درس های زندگی باشد. اینها وسایلی است که تماشا کردن، گوش کردن، یا دوباره خواندن آنها، برای فرزندان در لحظات دلتنگی یا غم، یادآور پدر یا مادرشان میشود.^{۱۱۳}

پیشنهادات

فرزندان و خانواده ها باید از اعدام آتی پدر یا مادر مطلع شده و اجازه یک یا چند ملاقات آخر را داشته باشند.

ملاقات آخر نباید به عنوان تنبیه لغو شده یا به علت جلوگیری از اعدام از آن جلوگیری به عمل بیاید.

اعدام

“... در راه رفتن به [زندانی] با پدرم تلفنی حرف زدیم و او تمام مدت در حال شوخی بود. باور کردنی نبود که یک ساعت و نیم بعد، او دیگر حرف نخواهد زد.”

میستی، دختر یک پدر اعدام شده^{۱۲۴}

برخلاف مجازات‌های جزایی دیگر، مجازات مرگ تعمداً به روابط پدریا مادر با فرزندشان به طور جبران‌ناپذیری صدمه میزند.^{۱۲۵} در ابتدا کودک با تهدید و سپس با اجرای واقعی از دست دادن پدر یا مادری از طریق مرگی وحشتناک به دست تجهیزات دولتی روبرو میشود. این واقعیت که اعدام یک عمل عمدی و از قبل برنامه‌ریزی شده و با مجوز دولتی است، اعدام را با تجربه هر مرگ دیگری برای کودکان متفاوت میکند.

اعدام ممکن است در ملاً عام (زمانی که هر کسی میتواند تماشا کند)، به طور خصوصی (زمانی که فقط عده معدودی اجازه تماشا دارند) یا در خفا (زمانی که اطلاعات و جزئیات درباره اعدام مخفی یا تکذیب میشود) انجام شود. برای اجرای آن نیز ممکن است روش‌های مختلفی به کار گرفته شود. اطلاعات بسیار کمی در مورد اثرات انواع مختلف روش‌های اعدام بر روی کودکان در دست است.

در برخی از حوضه‌ها کودکان صغیر یا به دلیل منع قانونی یا به دلیل تصمیم مادریا پدریا سرپرست به عدم حضور، شاهد اعدام نیستند. برای فرزندی که در زمان اعدام به سن بلوغ رسیده اند (مثل بقیه افراد بزرگسال خانواده) تصمیم شاهد اعدام بودن یا نبودن بسیار مشکل است. حضور نداشتن ممکن است به حس دوری از تجربه و یا رها کردن پدر یا مادر در لحظه آخر زندگی بیانجامد. حضور داشتن علاوه بر اضطراب حاد از تماشای اعدام، میتواند به معنی روبرو شدن با شرایط اطراف باشد. این شرایط ممکن است شامل حضور جمعیت متخاصم در خارج از زندان، وشادمانی و شاید بیانیه عمومی یا کنفرانس مطبوعاتی برای قربانیان جنایت (و یا خانواده آنها) باشد. حتی حضور تظاهرکنندگان ضد اعدام در اطراف زندان نیز ممکن است نامطلوب و باعث تشویش بیشتر باشد. در صورت انعکاس اعدام در رسانه‌ها، فرزندان ممکن است (بار دیگر) در معرض گزارش عمومی در

مورد جرم و گزارش منفی در مورد خانواده خود قرار بگیرند.^{۱۲۶}

یک بررسی در مورد کودکانی (بدون هیچ وابستگی با مجرم) که شاهد به دار آویختن در ملاء عام بوده اند در دست است. گزارش شده بود که در سال ۲۰۰۲، حدود ۲۵۰ کودک محلی بین سنین ۷ تا ۱۱ سال شاهد به دار آویختن در ملاء عام در شهر اصفهان در ایران بوده اند. متعاقباً آنها شناسایی شده و از آنها دعوت به عمل آمد تا در یک تحقیق اختلال فشار روانی پس آسیبی (پی.تی.اس.دی) شرکت کنند.^{۱۲۷} دویست نفر از آنها شرکت کردند (تعداد شرکت کنندگان کمتر به دلیل لزوم رضایت نامه از طرف پدر/مادر/سرپرست و مستثنی کردن کودکانی بود که در یک سال گذشته یا با مراکز روان درمانی در تماس بوده و یا حادثه حاد روحی دیگری برایشان اتفاق افتاده بود). هر کدام از کودکان و پدر و مادرهای آنها به وسیله یک روانپزشک مصاحبه روانپزشکی شده و به منظور شناسایی تناوب عوارض پی.تی.اس.دی فورم استاندارد این عوارض را تکمیل کردند.^{۱۲۸} سه ماه بعد از تماشای منظره به دار کشیدن، ۱۰۴ کودک از بین ۲۰۰ کودک (۵۲٪) حداقل یکی از علائم پی.تی.اس.دی را نشان میدادند: ۸۸ نفر با زجر تکرار تجربه، ۲۴ نفر با گوشه گیری و ۶۲ نفر آنها با واکنش شدید در موقعیت های مختلف.^{۱۲۹} در مورد بیست و چهار نفر (۱۲٪) آنها "تشخیص علائم مزمن پی.تی.اس.دی" داده شد.^{۱۳۰} بر اساس جدول راهنمای فشار روانی پس آسیبی کودک اکثر آنها احساس پریشانی میکردند: ۳۵٪ پریشانی متوسط و ۴۰٪ پریشانی شدید، با میانگین شدت فشار اندکی پایین تر از آستانه شدید. پژوهش های قبلی نشان داده که میزان "شدید" در روی جدول "ارتباط شدید با تشخیص پی.تی.اس.دی" دارد.^{۱۳۱}

بعضی حوضه ها به خاصیت آسیب زای اعدام واقف اند. در ایالت تکزاس آمریکا، دولت افراد خانواده قربانی را برای دیدن اعدام آماده و بعد از اعدام جلسه سوال و جواب برای آنها برگزار میکند. علت این برنامه ها شناخت دولت از آسیب زای بودن اعدام است اما دولت هیچ شناختی از وظیفه خود در قبال خانواده مجرم، که آنها نیز شاهد اعدام بوده اند، ندارد.^{۱۳۲} این امکان وجود دارد که فرزندان به علت اینکه دولت موجب مرگ پدر یا مادرشان شده حاضر به قبول کمک از مسئولان نباشند؛ در عوض ممکن است کمک دولت را به همراه تصدیق صدمه ایی که به آنها وارد شده پذیرا باشند. در هر صورت توجه و رسیدگی به خواسته های آنها بسیار مهم است.

اعدام، روابط فرزند با پدر یا مادرش را به گونه ایی لطمه میزند که میتواند "ترس، درماندگی، و وحشت شدید"^{۱۳۳} در او ایجاد کند و احتمالاً منجر به پی.تی.اس.دی پیوسته و دیگر آثار آسیب زدگی در کودک شده و برای بقیه عمر ادامه پیدا کند. در موارد شدید کودک ممکن است به مرحله گسستگی فرو برود (در خودفرورفتگی به علت عدم توانایی به پردازش رویداد). در تمام دوران زندگی یک کودک این بار غم و اندوه شاید کاهش کمی پیدا کند. غمی که کودکان احساس میکنند میتواند هم "غیرمجاز" (از آنجایی که جامعه درد آنها را معتبر نمیشناسد) و هم "پیچیده" باشد. غم و اندوه پیچیده حالتی است که فرد غصه دار را به طور مزمن و با شدت زیاد در حالت غصه نگه میدارد؛ در جایی که اندوه به طور معمول بعد از گذشت چند ماه کم کم آثار خود را از دست میدهد، آثار اندوه پیچیده ادامه پیدا کرده و تشدید نیز میشوند. اعضای مسن تر خانواده ممکن است آنقدر در غم و ناراحتی خود غرق باشند که توان کمک به کودکان را نداشته باشند - در حقیقت

زمانی که پدر، مادر یا سرپرست غیرزندانی به شدت تحت تأثیر جنایت/محکومیت/اعدام قرار می‌گیرد، این کودکان هستند که سرپرستی آنها و فرزندان کوچکتر از خود را عهده‌دار میشوند. در بین حضور آزاردهنده روانی و غیبت جسمی یک عضو خانواده که یا در واقعیت یا به خیال آنها اعدام شده، خانواده محکومین به مرگ، نوعی "فقدان مبهم" را تجربه میکنند. انگیزتگی عاطفی شدید آنها را از به پایان رساندن دوره سوگواری باز میدارد.^{۱۳۴}

کشته شدن یک نفر حامی/قیم (پدر یا مادر) به دست حامی/قیم احتمالی دیگری (دولت) ممکن است تضاد داخلی زیادی بوجود بیاورد و به روابط پیچیده‌ای بین دولت و جامعه بیانجامد. در عمل کودک در وضعیت مشابهی با خانواده یک قربانی قتل قرار می‌گیرد: فرد مورد علاقه‌اش به وسیله شخص سومی کشته شده است، فقط در این مورد دولت آنرا تأیید و اجرا کرده است. با شکستن قوانین بین‌المللی و صدور حکم اعدام برای جرائمی که به مرگ کسی منجر نشده، این مشکل چند برابر میشود، چون به فرزندان اعدام شدگان صدمه بسیار بزرگ تری وارد میشود تا به قربانیان جرمی که پدر یا مادر آنها مرتکب شده است. کودکان ممکن است دریابند که از پدر یا مادرشان عمل اشتباهی سر زده و بنابراین باید مسئولیت آنرا قبول کرده و جبران خساراتی که وارد شده را بدهند، ولی نتوانند برنامه‌ریزی عمدی دولت برای کشتن پدر یا مادرشان را درک کنند. آنها ممکن است اختیارات دولت را نفی کنند، حس "وفاداری" شخصی به دولت را از دست بدهند، تمایلی به درخواست یا قبول کمک از دولت نداشته باشند، و نسبت به مجریان قانون یا مأمورین خاصی (قضائی، کیفری، سیاسی) که تصمیم و اجرای مجازات مرگ را در دست دارند احساس خصومت پیدا کنند. وضعیت حتی زمانی پیچیده‌تر میشود که کودک معتقد به بیگناهی پدر یا مادر باشد، جرم را توجیه شده بداند (مثل مورد خشونت خانگی که پدر یا مادر مورد تجاوز واقع شده طرف متجاوز را به قتل میرساند)، یا احساس کند که شرایطی که مستحق مجازات اعدام باشد وجود ندارد (مثل مورد بیمارهای روانی). در موارد دیگری ممکن است به دلایل عقیدتی نتیجه مطلوب برای پدر یا مادر مرگ (به جای حبس) باشد، به طور مثال در محکومیت‌های مربوط به تروریسم که احساس شهادت با اعدام شدید تر میشود. اعدام در این موارد ممکن است باعث تشویق دیگران، از جمله فرزندان معدومین، برای پیروی از همان راه سرپیچی از دولت بشود.^{۱۳۵}

اگر اعدام در ایام اعیاد، به طور مثال عید سال نو، انجام شود، نه تنها کودکان در آن سال تحت تأثیر این واقعه هستند بلکه در تمام سال‌های آینده نیز در زمانی که هم‌سالان آنها در آن ایام به جشن و سرور مشغولند، فرزندان اعدامیان به یاد اعدام هستند. این باعث دوری خاص عاطفی بین این کودکان با هم‌سالانشان و جامعه میشود و همینطور درهم آمیختگی یک واقعه غم‌انگیز با یک موقعیت شاد. با وجود آن که پدر یا مادرهای دیگر نیز در ایام جشن‌ها به دلایل دیگری از دنیا می‌روند اما ننگ و سرافکنندگی توأم با جنایت و اعدام به معنای این خواهد بود که این کودکان توانایی کمتری برای در میان گذاشتن و درخواست کمک برای تحمل وضعیت‌شان را داشته باشند.^{۱۳۶}

روش های خوب احتمالی: مراسم عزاداری

مراسم عزاداری میتواند کمکی به کودکان برای تطابق با خلأئی که در زندگی شان پیش آمده باشد. این مراسم میتواند مذهبی یا سنتی، شامل اما نه محدود به خاکسپاری باشد. این مراسم میتواند یادبودی مدرن شبیه آنچه "خانواده های مقتولین برای حقوق بشر" بر پا میکنند باشد که در آن خانواده های معدومین دور هم جمع شده و به یاد عزیزان از دست رفته شان گلهای رز در گلدان میگذارند. یا ممکن است وارد مرحله ای از "صحبت" با پدر یا مادر از دست رفته شان بشوند تا بتوانند حرف هایی را که نتوانسته یا قادر به گفتنش نبودند بازگو کنند و هم چنین از موفقیت ها و دست آوردهایشان صحبت کنند.

گاهی اوقات پدر یا مادرها در زندان بدون اعدام جان خود را از دست میدهند. مرگ آنها ممکن است ناشی از سن بالا، بیماری، خودکشی، قتل، یا اتفاقی باشد. بعضی از این مرگها قابل پیش بینی است (مثل مرگ به دنبال یک بیماری خطرناک) اما بعضی دیگر قابل پیش بینی نیستند. در مورد این مرگها نیز مانند اعدام، احتمال بوجود آمدن احساس خشم نسبت به دولت وجود دارد: اگر مرگ در نتیجه زندانی شدن باشد (مثلاً در اثر بیماری که پدر یا مادر در زندان به آن مبتلا شده) کودکان ممکن است دولت را مقصر در مرگ پدر یا مادرشان بدانند. بسته به علت آن، مرگ بدون ننگ کمتری به همراه دارد. در هر حال پژوهش های بیشتری در زمینه اثرات انواع دیگر مرگ بر کودکان لازم است.

جسد و لوازم باقیمانده اعدام شدگان

"شروع کردم به خالی کردن جعبه، و در آن حوله و لیف خیس او را دیدم که درست قبل از اعدام استفاده کرده بود. جیغ کشیدم."

خاله یک مرد اعدام شده^{۱۳۷}

بلافاصله بعد از اعدام ممکن است به خانواده معدوم اجازه خلوت با جنازه یا اجازه تدارک مراسم تشییع جنازه (یا مشاوره در مورد آن) داده شود و یا لوازم در زندان پدر یا مادر معدوم ممکن است به خانواده تحویل داده شود. اینها همه مواردی است که میتواند به فرایند عزاداری فرزندان و دیگران کمک کند. فراهم نکردن اینگونه موقعیت ها از طرف دولت میتواند اصل بی جواب مانده غم، و احساس دشمنی با مسئولین امور را تشدید کند؛ اطلاع ندادن مسئولین از چگونگی وضعیت و مکان جسد میتواند به شدت اینگونه احساسات بیفزاید.^{۱۳۸} حداقل یک مورد در ازبکستان وجود دارد که مأمورین یک زندانی را در خفا اعدام کرده و متعاقباً از فاش کردن محل تدفین او خودداری کرده اند؛^{۱۳۹} مورد مخفیانه مشابهی در بلاروس بوسیله کمیته حقوق بشر سازمان ملل متحد شناسائی شد که

نقض ماده ۷ کنوانسیون بین المللی حقوق مدنی و سیاسی است.^{۱۴۰} رفتار دولت باید با در نظر گیری تأثیری که بر روی خانواده‌های داغدار میگذارد توأم باشد و در نتیجه تحویل وسائل شخصی به خانواده باید با اطلاع قبلی صورت بگیرد و وسائل پدر یا مادر اعدام شده نباید بیرون از مرکز اعدام، برای جمع آوری خانواده‌ها رها شوند.^{۱۴۱}

برنامه‌هایی مشابه آنچه در جزیره موریس به صورت کمک مالی به مخارج تدفین که به تناسب درآمد خانواده و بخشی از برنامه گسترده‌تر مددکاری اجتماعی برای کمک به فرزندان و خانواده‌های زندانیان است، باید در نقاط دیگر نیز در نظر گرفته شود.

پیشنهادات

بعد از اعدام، (در صورت تمایل) خانواده‌ها باید زمان مجاز برای بودن با جنازه داشته باشند و جنازه و اموال شخصی پدر یا مادر اعدام شده باید به آنها تحویل داده شود.

کمک‌های مالی برای تدفین پدر یا مادر اعدام شده باید از طرف دولت تأمین شود.

بعد از اعدام

”فکر میکنم مردم باید بدانند که مجازات اعدام فرزندان را به مراتب بیشتر از شخص اعدام شده می‌آزارد. این عمل زندگی آنها را ویران خواهد کرد.“

کیت، از بستگان یک فرد اعدام شده^{۱۴۲}

بعد از اجرای اعدام، فرزندان احتمالاً با مشکلاتی از قبیل مشکلات عاطفی، قانونی و غیره روبرو می‌شوند. اگر ایام قبل از اعدام صرف فعالیت‌هایی مثل فرجام‌خواهی و یا ملاقات با پدر یا مادر زندانی پر شده باشد، به علت نبودن چنین فعالیت‌هایی، وقت و انرژی آزاد شده خلأیی ایجاد میکند که جا برای احساسات شدید فقدان و غم از دست دادن باز کرده وبدون داشتن مفر ذهنی بخاطر مشغله‌های قبلی حتی باعث احساس گناه بیشتری برای عدم موفقیت در نجات جان پدر یا مادر میشود. گروهی متشکل از وکلای مدافع و دیگرانی که همراه یا برای محکومین به مرگ اقداماتی انجام میدهند، بعد از اعدام به علت عدم احتیاج از صحنه خارج شده و فرزندان معدومین به علت نرفتن به زندان برای ملاقات حتی از تماس و کمک‌های خانواده‌های محکومین به اعدام دیگر نیز محروم میشوند. خانواده معمولاً برای روبرو شدن با مراحل بعد از اعدام به حال خود رها میشود.^{۱۴۳}

احتمالاً مسائل اداری یا حقوقی از قبیل احتیاج به گرفتن گواهی فوت نیز پیش می آید. این گواهی ممکن است خود به خود صادر شود یا خانواده مجبور به تقاضای آن باشند. در هر دو صورت، توجه به علت مرگ که در گواهی فوت ذکر میشود اهمیت زیادی دارد و اینکه آیا علت ذکر شده باعث تبعیض و یا ننگ بیشتر (رسمی یا اجتماعی)، یا تغییر وضعیت اجتماعی کودکان میشود (خصوصاً اینکه در صورت زنده نبودن پدر یا مادر دیگر آیا آنها یتیم محسوب می شوند؟). در برخی حوضه‌ها علت مرگ "قتل" ذکر میشود، اما مشخص نیست که آیا تسهیلاتی که برای خانواده‌های قربانیان یک قتل در نظر گرفته شده در اختیار اعضای این خانواده‌ها نیز قرار داده میشود. آیا فرزندان افرادی که اعدام شده اند به طور قانونی از مزایا و موقعیت‌هایی که برای کودکانی در خانواده‌های مشابه مهیاست محروم میشوند؟ کودکانی که بعثت کشته شدن یک پدر یا مادر به دست دیگری، و اعدام او، یتیم میشوند با نداشتن قیم بزرگسالی که بتواند از طرف آنها مدارکی از قبیل اجازه معالجات پزشکی را امضاء کند، از نظر قانونی و اداری ممکن است در یک برزخ قرار گرفته و برای دسترسی به مدارک مدنی لازم برای ازدواج، مسکن، و امثال آن دچار مشکل بشوند.

پیشنهادات

بعد از اعدام، در صورت نیاز و یا درخواست، دسترسی به کمک برای فرزندان و خانواده‌ها باید مهیا باشد.

دولت‌ها باید متضمن بشوند که گذراندن مراحل اداری و وضعیت حقوقی در ارتباط و دنباله ثبت اعدام یک فرد به فرزندان او لطمات منفی وارد نمیکند.

تأثیرات بین نسلی

در زمینه تأثیرات بین نسلی و دراز مدت مجازات اعدام بر روی اعضای خانواده پژوهش‌های بسیار کمی صورت گرفته است. تحقیق در زمینه‌های مشابه (بازماندگان خشونت جمعی،^{۱۴۴} فجایع طبیعی،^{۱۴۵} شکنجه،^{۱۴۶} جنگ،^{۱۴۷} و برده داری و تبعیض نژادی برنامه‌ریزی شده^{۱۴۸}) ارتباط قوی بین سابقه مورد خشونت واقع شدن پدر یا مادر را با علائم اختلال فشار روانی پس آسیمی در فرزندان آنها نشان داده است. بروز این علائم ممکن است دهها سال به تعویق بیافتد، اما محققین مشاهده کرده اند که احتمال بروز علائم آسیب مشابه آنچه در پدر یا مادرها دیده شده، از جمله "افکار و رفتار و حتی احساسات مشابه"^{۱۴۹} در فرزندانشان وجود دارد. عدم رسیدگی به آسیب روانی و غمزدگی فرزندان میتواند قابلیت آنها را برای اجرای وظائف پدری یا مادری آنها در آینده تضعیف کند.

کودکانی که با پدر یا مادرهای محکوم به مرگ خود زندگی میکنند

از وضعیت و عوارض بعدی برای کودکانی که از مادران محکوم به مرگ زاده شده، از شیر مادر تغذیه کرده و احیاناً سالهای اولیه زندگی را با او گذرانده و نهایتاً مادرشان اعدام شده است اطلاعات کمی در دست است. در حالیکه تحریم‌هایی برای اعدام زنان باردار^{۱۵۰} (سنت کیتس و نویس تنها کشوری در جهان است که در آن اعدام زن باردار مجاز است)^{۱۵۱} و مادران جوان^{۱۵۲} موجود است، اما فرزندان آنها با مسائل خاصی روبرو هستند که وضعیت آینده آنها و مادرانشان را تا حد زیادی نامشخص میکند.

در چند کشور، حکم اعدام زنان باردار به (معمولاً) حبس ابد تقلیل پیدا میکند - ویتنام حکم اعدام کلیه زنانی که فرزندان زیر سه سال دارند را تقلیل میدهد.^{۱۵۳} در ممالک دیگری حکم اعدام تا بعد از زایمان و پایان دورانی که فرزند از شیرمادر تغذیه میکند، که بین ۴۰ روز تا ۳ سال متغیر است، و یا تا زمان غیرمشخصی به تعویق میافتد. در بعضی دیگر از ممالک تصمیم اعدام مادر پس از تولد فرزند به اختیار دادگاه واگذار میشود.^{۱۵۴} این کودکان با مادران در انتظار اعدام زندگی کرده و به وسیله او تغذیه میشوند.

بعد از اعدام مادر، فرزندی که با او زندگی میکردند باید به بقیه اعضاء خانواده یا مراقب جایگزین آنها سپرده شوند. آنها نباید هم چنان در زندان نگه داری شوند، سومین و چهارمین گزارشهای دوره ای کمیته حقوق کودک از سودان نشان دهنده وضع غیر قابل قبول کودکانی است که پس از اعدام مادران شان هم چنان در زندان نگه‌داری میشوند.^{۱۵۵}

برای کسب اطلاعات بیشتر در مورد وضعیت، حقوق، و احتیاجات فرزندی که با پدر یا مادرشان در زندان (نه منتظر به اعدام) بسر میبرند به مجموعه انتشارات کیو.یو.ان.او، شرکای محکومین، یتیم شدگان عدالت، و زندانیان اتفاقی خردسال.

پیشنهادات

پژوهش‌های بیشتری باید در مورد فرزندی که با پدر یا مادر محکوم به مرگ زندگی میکنند صورت بگیرد.

بعد از اعدام پدر یا مادر فرزندان نباید در زندان نگه‌داری شوند.

ملیت های خارجی

”کشور اندونزی ابراز نگرانی شدید از سرنوشت شهروندان خود که در کشورهای دیگر محکوم به مرگ شده اند میکند. حدود ۶/۵ میلیون شهروند اندونزی در کشورهای دیگر به عنوان کارگر در منازل و اماکن مشغول به کار هستند. به گفته وزارت امور خارجه اندونزی، در حال حاضر ۲۳۳ نفر از آنها در کشورهای مالزی، عربستان سعودی، چین، سنگاپور، بروئی و ایران به مجازات مرگ محکوم هستند. طبق گزارش سال گذشته وزارت امور خارجه اندونزی، این وزارتخانه و کمیته ویژه تشکیل شده برای حفاظت از کارگران مهاجر (ساتگاس تی کی آی)، در پاسخ به توجه عمومی به سرنوشت کارگران مهاجر محکوم به مرگ در خارج از کشور، موفق به اخذ بخشش از طرف ۱۱۰ شهروند اندونزی شده اند. بنا به گفته کمیته ویژه، آنها موفق به تقلیل مجازات مرگ ۳۷ کارگر در عربستان سعودی، ۱۴ کارگر در مالزی، ۱۱ کارگر در چین، و ۱ کارگر در ایران شده اند.“
کاتراس (کمیسیون ویژه گمشدگان و قربانیان خشونت)^{۱۵۴}

شهروندان هر کشوری ممکن است در خارج از مملکت شان یا مجازات اعدام روبرو بشوند.^{۱۵۷} امکان صدور این حکم برای شهروند هر کشوری وجود دارد، خواه آن کشور مجازات اعدام را قانونی و یا غیرقانونی بشناسد. فرزندان این محکومین ممکن است همراه آنها در آن مملکت، یا در وطن اصلی خودشان و یا در مملکت سومی باشند.

بسیاری از مسائل ناشی از این وضع در مورد فرزندان همه زندانیان شهروند خارج از کشور صادق است مثل مشکل فاصله و دسترسی به پدر یا مادر هنگامی که فرزندان در کشور دیگری بسر میبرند؛ تفاوت های فرهنگی و مشکل زبان؛^{۱۵۸} عدم آشنایی با سیستم عدالت کیفری؛ و مشکل پیدا کردن نمایندگی حقوقی کافی. کنوانسیون وین درباره روابط کنسولی،^{۱۵۹} قوانین سازمان ملل متحد در مورد رفتار با زندانیان زن و اقدامات غیر حبس برای مجرمین زن (قوانین بانکوک) و داوری های متعددی از دیوان بین المللی دادگستری، الزام اطلاع رسانی به زندانیان از حق کمکهای کنسولی و مهیا کردن زمینه برای ارتباط با مأمورین کنسولگری را در بر میگیرد، اما این حقوق مکرراً زیر پا گذاشته میشود (یک تحقیق در امریکا نشان میدهد که در مورد ۹۵/۱٪ از موارد مطالعه شده، در اطلاع رسانی به کنسولگری کوتاهی شده است).^{۱۶۰} حتی در مواقعی که این قوانین رعایت میشود، بنا به مقتضیات کشور و کنسولگری مربوطه مقدار کمک های کنسولی تفاوت های فاحشی دارد.

روش‌های خوب احتمالی: کمک‌های دولتی به شهروندان خارج از کشور

دولت‌های مکزیک، اندونزی، و (بنا به گزارش‌ها) فیلیپین برای شهروندان خود که در خارج از کشور محکوم به مرگ شده‌اند برنامه‌های کمکی ارائه می‌دهند. برنامه "کمک حقوقی مجازات اعدام مکزیک" برای افراد مکزیکی که در امریکا با مجازات مرگ روبرو هستند کمک‌هایی رایگان در زمان محاکمه ارائه می‌دهد، هم‌چنین در اندونزی "گروه کاری حفاظت کارگران مهاجر" از طرف شهروندان اندونزی که در کشورهای خارجی محکوم به مرگ شده‌اند تقاضای تخفیف مجازات میکند.^{۱۶۱} بعضی دولت‌ها نیز رهنمودهایی برای مقامات کنسولی درباره سیستم زندان به طور کلی یا محکومیت اعدام به طور خاص فراهم کرده‌اند.^{۱۶۲} در عین حال روابط بین دولت‌ها یا سیاست داخلی گاهی سبب می‌شود که در بعضی موارد دولتی در مورد حکم اعدام شهروندان خود اقدام و یا اعتراضی صورت ندهد.^{۱۶۳}

کسب اطلاعات بیشتری در زمینه وجود یا عدم وجود کمک‌های کنسولی یا غیره از طرف دولت برای خانواده‌های زندانیان لازم است. فرزندان که در زمان دستگیری، محاکمه و یا اعدام همراه پدر یا مادر محکوم‌شان بوده‌اند، احتمالاً احتیاج به مراجعت به کشور خود و پیوستن به بقیه اعضای خانواده یا سرپرست دیگری را دارند. فرزندان در کشور اصلی خود برای برقراری ارتباط و یا ملاقات پدر یا مادر در حبس‌شان ممکن است به کمک (عملی، عاطفی، و یا مالی) احتیاج داشته باشند. خانواده‌ها چه برای اطلاع خودشان و چه برای کمک مشاوره‌ای به پدر یا مادری که در آستانه محاکمه قرار دارد احتمالاً به اطلاعاتی در زمینه روند قضایی احتیاج دارند. در بعضی کشورها اجازه ارتباط تلفنی داده نمی‌شود، یا هزینه بالای تلفن از زندان به علاوه هزینه تلفن خارج از کشور برای بعضی از خانواده‌ها به معنی عدم تماس تلفنی است. اجازه تماس هفتگی با استفاده از تلفن‌های اینترنتی یا تماس‌های ویدئویی مثل اسکایپ و با در نظر گرفتن تفاوت ساعت محلی با کشور اصلی، میتواند بسیاری از این مشکلات را برطرف کند.^{۱۶۴} در بعضی کشورها مسئولیت تهیه غذا برای زندانیان با خانواده آنهاست که در مورد زندانیان خارجی میتواند بسیار مسئله دشواری باشد.

در مناطقی که کمک دولت ضعیف و یا بی‌فایده است، پشتیبانی و کمک‌های سازمان‌های غیر دولتی به خانواده‌ها اهمیت بسیاری دارد. تأثیر سازمان‌های غیردولتی در مواردی که در هر دو کشور فعالیت دارند به مراتب افزوده می‌شود، زیرا قادر به ارائه اطلاعات و ایجاد ارتباط بین خانواده و زندانی می‌باشند، هم‌چنین میتوانند قوانین زندان را با خانواده‌ها در میان گذاشته و مشکلات را به مسئولین گوشزد کنند. کمک‌های حقوقی یک سازمان غیردولتی، مثل روند خدمات خیریه قانونی "تعلیق مجازات"، میتواند کمک حتی بیشتری برای فرزندان و خانواده‌ها باشد.

در کشورهای بدون مجازات اعدام وضعیت کودکان ممکن است متفاوت باشد. ممکن است آنها از پشتیبانی و حمایت جمعی و عمومی بیشتری برخوردار باشند اما به دلیل نداشتن تجربه و آگاهی قبلی از مجازات اعدام، میتوانند به همان نسبت صدمه بیشتری را متحمل بشوند. علاوه بر این، بعضی از کشورها این مسأله را به رسمیت نمی‌شناسند - چند کشور طرفدار الغای مجازات اعدام ابتدا در جواب

پرسشنامه کیو.یو.ان.او. در باره فرزندان محکومین به مرگ، اظهار داشتند که به علت لغو مجازات اعدام این مسأله در کشور آنها وجود ندارد.

پیشنهادات

دولت‌ها موظفند که با تهیه، چاپ و پخش اطلاعات، مسئولین اجرایی قانون و عدالت کیفری را از وظائف‌شان در قبال زندانیان شهروند خارج، به ویژه دسترسی به کمک‌های کنسولی، با اطلاع کنند.

قربانیان و شهود خردسال که فرزندان مجرمین نیز هستند

“اگر این اعدام صورت بگیرد، هم پدر و هم مادرمان به قتل رسیده اند.”

رز سریانا، که پدرش مادرش را به قتل رسانده است^{۱۶۵}

فرزندان مجرمین ممکن است خود یا قربانی و یا شاهد جرم پدر یا مادرشان باشند. این وضع به ویژه در مواردی ایجاد میشود که یک پدر یا مادر بعد از مدتها خشونت خانگی به دست دیگری به قتل میرسد. در این موارد مسائلی از جمله نقش فرزند در جریان محاکمه، احساسات کودک نسبت به پدر یا مادر و شایستگی کمک به فرزند به میان می آید.

درگیری کودکان با جریان محاکمه و محکومیت وقتی پیچیده میشود که نقش کودک به خاطر هم فرزند متهم و هم فرزند قربانی بودن و یا شاهد جرم بودن شکل دوگانه (یا سه گانه) ای به خود میگیرد. احتمال دارد که کودکان از شهادت دادن اجباری (یا اختیاری) در دوران محاکمه که ممکن است به حکم اعدام پدر یا مادرشان منجر بشود احساس گناه بکنند. این احساس در مواردی که کودک جرم را موجه میدانند (مثل قتل همسر متجاوز) بسیار قوی تر است. کودکی که به عنوان شاهد جرم شهادت داده آیا میتواند به عنوان قربانی هم صحبت کند؟ در صورت امکان صدور بیانیه تأثیر یا امثال آن برای قربانیان یک جنایت (حتی قربانیان خردسال) قبل از صدور حکم، آیا فرزندان راقب به چنین کاری هستند؟

منافع کودک میتواند در زمان صدور حکم، در حالی که کودکان هم قربانی یک جرم و هم فرزند مجرم هستند، رعایت بشود. در چند مورد در ایالات متحده امریکا، تأثیر مجازات اعدام در وضعیت فرزندان با موفقیت برای گرفتن حکم غیر اعدام استفاده شده است.^{۱۶۶} در اثر شهادت‌های فرزندان و افراد متخصص که نشان داد حتی با در نظر گرفتن ضربه عمیقی که عمل پدر بر فرزندان او داشته، به علت علاقه آنها به پدرشان زنده ماندن او “احتمالاً به نفع فرزندان اوست”، مردی که زن خود را با چاقو به قتل رسانده بود به اعدام محکوم نشد. شناسائی و تأیید این علاقه، عامل مهمی برای کمک به

فرزندان به جهت عبور از خواست "انتقام به آشتی" شناخته شد.^{۱۶۷}

در مواردی که شخصی به دست همسرش به قتل میرسد، به دلیل احتمال از دست دادن هم پدر و هم مادر مسائل ویژه‌ای به میان کشیده میشود. این اتفاق موقعیت بسیار پیچیده‌ای در زمینه حل مسائل عاطفی و روانی برای فرزندان ایجاد میکند. امکان بالا رفتن تنش بین افراد خانواده یا تفرقه بین افراد فامیل (به طور مثال قطع رابطه خانواده‌ی پدر یا مادر مقتول با خانواده‌ی پدر یا مادر قاتل) به وجود می‌آید. این وضعیت در زمان بسیار حساس و پراضطرابی، امکان حمایت و پشتیبانی بخشی از خانواده را از کودکان میگیرد. چنانچه اعدام شخص باعث یتیم شدن فرزندان او شود، احساسات متضاد و نامشخص نسبت به دولت از طرف فرزندان میتواند به مراتب شدیدتر از آنچه در بخش "اعدام" ذکر شده، باشد. در حالیکه آمار جهانی از قتل‌های خانگی محدود است اما مطالعات در اروپا، اسرائیل، آفریقای جنوبی، و ایالات متحده آمریکا نشان میدهد که ۷۰-۴۰٪ قتل زنان مربوط به خشونت‌های همسر/خانواده (و ۲۵٪ از کلیه قتل‌ها در آمریکا) است، که در نتیجه تعداد قابل ملاحظه‌ای از کودکان تحت تأثیر خواهند بود.^{۱۶۸}

سرویس‌های حمایت از قربانیان، در جایی که کودکان هم قربانی و هم فرزندان مجرم هستند، دچار ناتوانی‌هایی برای کمک رسانی هستند. آنها ممکن است بدون توجه به اینکه این کودکان فرزندان قربانیان نیز هستند، آنها را به عنوان "فرزندان مجرمین" از کمک رسانی محروم کنند. حتی در صورت تلاش برای کمک‌رسانی ممکن است شناخت (کامل) از این دو متضاد در کودکان، وجود نداشته باشد و راه‌های نامناسبی، به خصوص روش‌های خصمانه نسبت به مجرم، مورد پیشنهاد قرار بگیرد.^{۱۶۹}

پیشنهادات

صدمه وارده از محکومیت احتمالی به کودکانی که هم با مجرم(ها) و هم با قربانی(ها) وابستگی دارند و هم چنین امکان ارسال بیانیه فرزند به دادگاه، باید در نظر گرفته شود.

سرویس‌های حمایت از قربانیان باید حساسیت لازم از وجود و احتیاجات کودکانی که هم با مجرم(ها) و هم با قربانی(ها) وابستگی دارند حاصل کنند.

نتیجه گیری

فرزندان محکومین به مرگ به طور وضوح تحت تأثیر عمیق درگیری پدر یا مادرشان با سیستم عدالت کیفری هستند. از زمان دستگیری تا دهه‌ها بعد از آزادی یا اعدام پدر یا مادر سلامت جسمی و روحی، وضع زندگی، موفقیت در تحصیل و روابط با دیگران میتواند تحت تأثیر، اکثراً منفی، قرار

بگیرد. ضربه عمیق آگاهی از اعدام نزدیک کسی که به او عشق میورزند میتواند با بی تفاوتی یا رفتار خصم آلود جامعه و هم چنین مسئولینی که یا عمدأ یا سهواً از در نظر گرفتن وضعیت این کودکان خودداری میکنند تشدید بشود.

در مقایسه با فرزندان زندانیان عمومی، وضعیت این کودکان به شدت ملال آور به چشم میخورد. در میان فرزندان زندانیان غالباً الگوهایی از روش های خوب وجود دارد که کمک به بهبود وضع آنها میکند و یا کودکانی هستند که از حبس پدر یا مادرشان صدمه کمتری از دیگران متحمل میشوند. اما در مورد فرزندان محکومین به اعدام وضعیت تقریباً همیشه منفی است. مسائل مشترک با فرزندان زندانیان دیگر برای فرزندان محکومین به اعدام اکثراً شکل مبالغه آمیزی دارد: محاکمه احتمالاً در مورد یک جرم سنگین و خشن است؛ اطلاعات مردم از واقعه (به دلیل توجه زیاد رسانه ها) و همین طور واکنش منفی نسبت به مجرم و اطرفیان آنها احتمالاً بیشتر است؛ و موقعیت تماس در دوران حبس کمتر و نامطلوب تر است. مسائل مضاعفی که فقط این کودکان تجربه میکنند - از همه واضح تر خود اعدام و زمان قبل و بعد از آن - ممکن است از شدیدترین ضربه های زندگی این کودکان باشد: دانستن اینکه، مگر با نقض حکم، پدر یا مادری از روی عمد کشته خواهد شد و نهایتاً روبرو شدن با عواقب آن. اکثر فرزندان منتظر برگشت پدر یا مادرشان به خانه هستند؛ این کودکان منتظر هرگز به خانه برنگشتن پدر یا مادرشان هستند.

برخی از این صدمات منفی به دلیل عدم آگاهی در مورد این کودکان است. برخی دیگر عواقب غیرقابل اجتناب و یا عمدی اجرای مجازات اعدام است. ولی در هر دو صورت، مسأله اصلی مورد نظر حقوق کودکان نیست. حکم مرگ و اعدام یک پدر یا مادر، حقوق این کودکان را در (از جمله) رابطه داشتن با هر دو پدر و مادر، برخوردار بودن از بالاترین سطح سلامت روحی، تحصیلات، و توجه اصلی به منافع آنها در تمام مسائلی که مربوط به آنهاست تحت تأثیر قرار میدهد. این کودکان هیچ گناهی مرتکب نشده اند و نباید زجر گناه دیگران را متحمل شوند.

این موضوع، هم از نظر درک کامل صدمه مجازات اعدام یک شخص بر روی فرزندان او و هم برای اطمینان از رعایت حداکثر حقوق، احتیاجات و منافع آن فرزندان محتاج به توجه بسیار بیشتری از آنچه تا کنون دریافت کرده میباشد. از روش های خوب دولتی، تخصصی، و غیر دولتی در این زمینه و هم چنین وضعیت کودکانی که به ویژه به حاشیه رانده شده اند (از قبیل کسانی که پدر یا مادرشان در مملکت دیگری محکوم یا اعدام شده اند) اطلاعات بیشتری لازم است. با در دست داشتن این اطلاعات، امکان شناسائی سیاست ها و تدابیری مناسب برای فرزندان محکومین به اعدام از میان آنچه برای حمایت از فرزندان زندانیان عمومی طراحی شده (روش های خوب برای ادامه روابط پدر یا مادر با فرزندانشان، توجه به منافع فرزند در زمان صدور حکم)، بیشتر میشود.

در هر حال پیشگیری از صدمه راه بهتر و غالباً آسان تری از درمان بعدی است. حتی در جایی که مجازات اعدام فسخ شده امکان بودن کودکانی که صدمه دیده و احتیاج به حمایت دارند وجود دارد، و در جایی که فسخ مجازات اعدام عطف به ما سبق نمیشود ممکن است هنوز پدر یا مادرهایی در انتظار اعدام باشند. احتراز از صدور و اجرای حکم اعدام برای فرزندان به این معنی خواهد بود

که آنها نباید با وحشت یا واقعیت مرگ پدر یا مادرشان به دست دولت زندگی کنند، نباید ضربه سخت ناشی از این تجربه را بر روی سلامت و تندرستی خود تجربه کنند، و در زندگی مجبور به مقابله با عوارض جرمی که خود مرتکب نشده اند نخواهند بود. کویکرها با مجازات اعدام در هر شرایطی مخالف اند، اما صدماتی که فرزندان مجرمین متحمل میشوند به تنهایی ایجاد یک زمینه محکم برای لغو این مجازات میکند.

ته نوشته‌ها

۱. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آمریکای شمالی، آسیا، و آفریقا، فوریه - مارس ۲۰۱۳.
۲. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آسیا، مارس ۲۰۱۳.
۳. فقدان ثبت تولد در بعضی کشورها مانع جمع آوری دقیق آمار جمعیت میشود.
۴. برنامه "پدرهای زندان" بی بی سی، پخش اول در ۲۷ مارس ۲۰۱۳. اطلاع بیشتر در <http://www.bbc.co.uk/programmes/p014q47t> (سی ام آوریل ۲۰۱۳ مراجعه شد).
۵. تارنمای مرکز اطلاعات مجازات اعدام: <http://www.deathpenaltyinfo.org/time-death-row#chara> (ششم مه ۲۰۱۳ مراجعه شد).
۶. کاترین نورگارد، در نوشته راشل کینگ (۲۰۰۵) **عواقب اعدام: خانواده های محکومین داستان هایشان را بازگو میکنند** (نیوبرانزویک، انتشارات دانشگاه راتگرز)، ص ۲۷۹.
۷. الیزابت بک، سارا بریتو و آرلین اندروز (۲۰۰۷) **در سایه مرگ: عدالت ترمیمی و خانواده های در انتظار اعدام** (انتشارات دانشگاه اکسفورد، اکسفورد)؛ ساندرا جونز و الیزابت بک (۲۰۰۷-۲۰۰۶) "اندوه ناشناخته و فقدان بی هویتی که خانواده زندانیان محکوم به مرگ تجربه میکنند" در **امگا: وست پورت** جلد ۵۴ شماره ۴، ص ۲۸۱-۹۹؛ راشل کینگ (۲۰۰۶) "تأثیرات مجازات اعدام بر روی خانواده های محکومین و قربانیان یک قتل" در **هیئت قضاوت** جلد ۸۹ شماره ۵، ص ۲۹۶-۲۹۲؛ راشل کینگ (۲۰۰۵) **عواقب اعدام: خانواده های محکومین داستان هایشان را بازگو میکنند** (نیوبرانزویک: انتشارات دانشگاه راتگرز)؛ والتر لانگ (۲۰۱۱) "درمان آسیب روانی برای خانواده های محکومین به مرگ" در **نشریه آسیب روانی و گسستگی** جلد ۱۲ شماره ۵، ص ۴۸۲-۹۴، سوزان شارپ (۲۰۰۵) **قربانیان پنهان: تأثیرات مجازات اعدام بر خانواده های مجرمین** (نیوبرانزویک: انتشارات دانشگاه راتگرز).
۸. بعضی از متخصصین در کارسوقی که توسط کیو.یو.ان.او. بر گزار میشد بر این عقیده بودند که فرزندان محکومین به اعدام بیشتر از فرزندان بقیه زندانیان منزوی و وحشت زده هستند.
۹. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آفریقا، آسیا، اروپا و آمریکای شمالی فوریه - مارس ۲۰۱۳.
۱۰. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی، مارس ۲۰۱۳.
۱۱. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از اروپا و آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۱۲. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آسیا و آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.

۱۳. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آفریقا و آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۱۴. شرکت کننده کارسوق تخصصی از آسیا، مارس ۲۰۱۳.
۱۵. دنیز جانسون (۱۹۹۵) "اثرات حبس پدر یا مادر" در (ویراشگران) کاترین گابل و دنیز جانسون: **فرزندان پدر و مادرهای زندانی** (نیویورک: کتابهای لکزینگتون)، اشاره شده در الیزابت بک، سارا بریتو و آرلین اندروز (۲۰۰۷) **در سایه مرگ: عدالت ترمیمی و خانواده های در انتظار اعدام** (انتشارات دانشگاه اکسفورد، اکسفورد)، ص ۹۸-۹۹.
۱۶. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آسیا و آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۱۷. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آفریقا، آسیا و آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۱۸. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آفریقا، آسیا و آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۱۹. با اشاره به شخصی که به اعدام محکوم شده، دادگاه حقوق بشر اروپا متذکر میشود که: "از پیش دانستن مرگ به دست دولت به ناچار منجر به عذاب روانی شدید میشود." کنوانسیون حقوق بشر اروپا، **السعدون و مفضی علیه انگلستان**، درخواستنامه شماره ۶۱۴۹۸/۰۸، ۲ مارس ۲۰۱۰، پاراگراف ۱۱۵.
۲۰. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آمریکای شمالی، فوریه - مارس ۲۰۱۳.
۲۱. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آسیا و آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۲۲. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آسیا و آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۲۳. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آسیا و آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۲۴. شرکت کننده کارسوق تخصصی از آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۲۵. یافته های پروژه COPING پان-اروپا در مورد سلامت روحی فرزندان زندانیان، خلاصه شده در <http://www.eurochips.org/documents/1363703427.pdf> (بیست نهم آوریل ۲۰۱۳ مراجعه شد).
۲۶. شرکت کننده کارسوق تخصصی از آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۲۷. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آفریقا و آسیا، مارس ۲۰۱۳.
۲۸. ارزش تماس با کودکان دیگری که در شرایط مشابه بسر میبرند در چندین تحقیق و روایت های دیگر آمده است، از جمله پروژه COPING در مورد سلامت روحی فرزندان زندانیان که از طرف اتحادیه اروپا تأمین شده است (مختصر شده در <http://www.eurochips.org/documents/1363703427.pdf> (بیست نهم آوریل ۲۰۱۳ مراجعه شد)).
۲۹. شرکت کننده کارسوق تخصصی از آفریقا، مارس ۲۰۱۳.

۳۰. پاسخ به پرسشنامه کیو.یو.ان.او.
۳۱. شرکت کننده کارسوق تخصصی از آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۳۲. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آسیا و آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۳۳. به طور مثال تشویش آنلاین در استرالیا: <https://www.anxietyonline.org.au> (ششم مه ۲۰۱۳) و اینترابی در هلند <http://www.interapy.nl> (ششم مه ۲۰۱۳) مراجعه شد).
۳۴. برای مثال مراجعه کنید به پروژه COPING پان-اروپا در مورد سلامت روحی فرزندان زندانیان، خلاصه شده در <http://www.eurochips.org/documents/1363703427.pdf> (بیست نهم آوریل ۲۰۱۳ مراجعه شد). برای اطلاعات بیشتر در مورد COPING به <http://www.coping-project.eu> (بیست نهم آوریل ۲۰۱۳ مراجعه شد) مراجعه کنید.
۳۵. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آسیا و آمریکای شمالی، فوریه ۲۰۱۳.
۳۶. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آسیا، فوریه ۲۰۱۳.
۳۷. شرکت کننده کارسوق تخصصی از آسیا، فوریه ۲۰۱۳.
۳۸. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آسیا، فوریه ۲۰۱۳.
۳۹. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آفریقا و آسیا، فوریه ۲۰۱۳. برای اطلاعات بیشتر در این زمینه به قسمت‌های سرپرستان و مراقبت جایگزین، هم چنین قربانیان و شهود خردسال که فرزندان مجرمین نیز هستند مراجعه کنید.
۴۰. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آسیا و آمریکای شمالی، فوریه ۲۰۱۳.
۴۱. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آسیا و جزایر کارائیب، فوریه ۲۰۱۳.
۴۲. بحث وسیع تر در مورد نقش رسانه‌ها در موارد محکومیت اعدام را در <http://www.capitalpunishmentincontext.org/issues/media> (سوم مه ۲۰۱۳ مراجعه شد) جستجو کنید.
۴۳. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آمریکای شمالی، فوریه - مارس ۲۰۱۳.
۴۴. شرکت کننده کارسوق تخصصی از جزایر کارائیب، فوریه ۲۰۱۳.
۴۵. یافته‌های پروژه COPING پان-اروپا در مورد سلامت روحی فرزندان زندانیان، خلاصه شده در <http://www.eurochips.org/documents/1363703427.pdf> (بیست نهم آوریل ۲۰۱۳ مراجعه شد).
۴۶. شرکت کننده کارسوق تخصصی از آسیا، فوریه ۲۰۱۳.
۴۷. شرکت کننده کارسوق تخصصی از آسیا، فوریه ۲۰۱۳.

۴۸. شرکت کننده کارسوق تخصصی از آمریکای شمالی، فوریه ۲۰۱۳.
۴۹. حکم ۱۷: "حبس قبل از محاکمه" در هشتمین کنگره سازمان ملل متحد در مورد جلوگیری از جرم و رفتار با مجرم، هاوانا، ۲۷ اگوست - ۷ سپتامبر ۱۹۹۰، ص ۱۵۷ به بعد. قابل دسترس در <http://tinyurl.com/Congress8> (ششم مه ۲۰۱۳ مراجعه شد).
۵۰. در مواردی که شرایط بعد از محکومیت تغییر میکند، اطلاع کودکان از شرایط متفاوت بسیار با اهمیت است.
۵۱. لورل تانهد (۲۰۰۷) حبس قبل از محکومیت زنان و تأثیر آن بر روی فرزندان آنها (ژنو؛ کیو.یو.ان.او)، بخصوص درص ۲۳.
۵۲. شرکت کننده کارسوق تخصصی از آمریکای شمالی، فوریه ۲۰۱۳.
۵۳. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آمریکای شمالی، فوریه ۲۰۱۳.
۵۴. الیزابت بک، سارا بریتو و آرلین اندروز (۲۰۰۷) در سایه مرگ: عدالت ترمیمی و خانواده های در انتظار اعدام (انتشارات دانشگاه اکسفورد، اکسفورد)، فصل ۱۰.
۵۵. طرحهای عدالت جامعه باز و موسسه خدمات مشاوره حقوقی (۲۰۱۰) بیانیه ارائه شده از طرف طرحهای عدالت جامعه باز و موسسه خدمات مشاوره حقوقی برای مرور شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد در نهمین نشست خود به مناسبت بررسی دوره ایی جهانی جمهوری مالاوی، موجود در:
http://lib.ohchr.org/HRBodies/UPR/Documents/session9/MW/JS2_OSJI_Joint%20submission2.pdf (سوم مه ۲۰۱۳ مراجعه شد).
۵۶. برای اطلاعات بیشتر در مورد حبس قبل از محاکمه به طور عموم مراجعه کنید به طرحهای عدالت جامعه باز (۲۰۱۱) **تأثیرات اجتماعی و اقتصادی حبس قبل از محاکمه**، موجود در <http://opensocietyfoundations.org/reports/socioeconomic-impact-pretrial-detention> (سوم مه ۲۰۱۳ مراجعه شد).
۵۷. شرکت کننده کارسوق تخصصی از جزایر کارائیب، فوریه ۲۰۱۳.
۵۸. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آسیا، جزایر کارائیب و آمریکای شمالی، فوریه ۲۰۱۳.
۵۹. شرکت کننده کارسوق تخصصی از آسیا، فوریه ۲۰۱۳.
۶۰. شرکت کننده کارسوق تخصصی از آمریکای شمالی، فوریه ۲۰۱۳.
۶۱. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آسیا و آمریکای شمالی، فوریه ۲۰۱۳.
۶۲. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آمریکای شمالی، فوریه ۲۰۱۳.
۶۳. شرکت کننده کارسوق تخصصی از آسیا، فوریه - مارس ۲۰۱۳.

۶۴. بند (آ) ۳۷ کنوانسیون حقوق کودک میگوید:
"هیچ کودکی نباید مورد شکنجه یا دیگر رفتار یا مجازات های خشن، غیرانسانی یا تحقیر کننده قرار گیرد. برای مجارم افراد زیر هجده سال مجازات اعدام و یا حبس ابد بدون امکان آزادی جایز نیست."
بند (۵) ۷۷ پروتکل ضمیمه ۱، کنوانسیون های ژنو در سال ۱۹۷۷ میگوید:
"مجازات اعدام برای جرایم مربوط به زدوخوردهای مسلحانه در مورد افرادی که در موقع ارتکاب جرم به سن هجده سال نرسیده اند اجرا نخواهد شد."
۶۵. ماده (۵) ۶ میثاق بین المللی حقوق سیاسی و مدنی میگوید:
"مجازات اعدام در مورد جرایم سرزده از افراد کمتر از هجده سال صادر نشده و در مورد زنان باردار اجرا نخواهد شد."
بند (۳) ۷۶ پروتکل ضمیمه ۱ کنوانسیون های ژنو در سال ۱۹۷۷ میگوید:
"برای جرایم مربوط به زدوخوردهای مسلحانه، گروه های درگیر تا سرحد امکان سعی در امتناع از صدور حکم اعدام برای زنان باردار یا مادران شیرده میکنند. مجازات اعدام برای جرایم مشابه در مورد چنین زنانی اجرا نخواهد شد."
بند (۴) ۶ پروتکل ضمیمه ۲ کنوانسیون های ژنو در سال ۱۹۷۷ میگوید:
"مجازات اعدام برای افرادی که در موقع ارتکاب جرم سن شان زیر هجده سال بوده صادر، و در مورد زنان باردار یا با اطفال کم سن اجرا، نخواهد شد."
۶۶. در شورای اقتصادی و اجتماعی (ECOSOC) سال ۱۹۹۴ حفاظ ۳ از "تدابیر احتیاطی برای تضمین حفاظت حقوق کسانی که با محکومیت مرگ مواجهند" مجازات اعدام را برای "کسانی که مشاغل خود را از دست داده اند" در سطح بین المللی ممنوع میکند (متعاقباً در ماده ۴ بخش عملی قطعنامه شورای اقتصادی و اجتماعی ۱۹۸۹/۶۴ تقویت شد). قطعنامه ۲۰۰۵/۵۹ کمیسیون حقوق بشر از کشورهای عضو درخواست کرد که از صدور و اجرای مجازات اعدام برای "فردی که هر نوع کم توانی ذهنی یا روحی دارد" (ماده (س) ۷) خودداری کنند. اما مسأله اصلی این مقررات در زمان اجرای آنهاست از آنجایی که مشکلات تعریف مفاهیم مختلف (دیوانگی، بیماری روحی، توانایی محدود روانی یا "هر نوع مشکل روانی") و ذهنیت غالب در زمان تشخیص در تمام کشورها وجود دارد. اطلاعات از اصلاح قوانین کیفری بین المللی، مه ۲۰۱۳.
۶۷. ماده (ای) ۳۰ از منشور آفریقایی حقوق و رفاه کودک.
۶۸. شرکت کننده کارسوق تخصصی از اروپا، مارس ۲۰۱۳، و سایت اینترنتی کمیته بین المللی صلیب سرخ:
http://www.icrc.org/customary-ihl/eng/docs/v2_cha_chapter39_rule134_sectionc (سوم مه ۲۰۱۳ مراجعه شد).
۶۹. شرکت کننده کارسوق تخصصی از آفریقا، فوریه ۲۰۱۳.
۷۰. اطلاعات بیشتر در مورد شهادت از راه دور را در **شهادت از بیرون دادگاه** نوشته الیسون

- کانینگهام و پاملا هرلی (۲۰۰۷) در http://www.lfcc.on.ca/2_OutsideCourtroom.pdf (سوم مه ۲۰۱۳ مراجعه شد) خواهید یافت.
۷۱. شرکت کننده کارسوق تخصصی از آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۷۲. اطلاعات از اصلاح قوانین کیفری بین الملل، آوریل ۲۰۱۳.
۷۳. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آمریکای شمالی و آفریقا، فوریه - مارس ۲۰۱۳.
۷۴. یکی از پی آمدهای گزارش شده در این مورد این است که قضات دادگاه حکم های بسیار سنگین حبس، ۶۰ تا ۱۰۰ سال، را جایگزین مجازات اعدام کرده اند. اطلاعات از شرکت کننده کارسوق تخصصی از آفریقا، فوریه ۲۰۱۳.
۷۵. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آمریکای شمالی، فوریه ۲۰۱۳. هم چنین مراجعه کنید به رایان بیرد (۲۰۰۰) "آخرین آغوش کشیدن" قبل از اعدام: موردی در پشتیبانی از ملاقات حضوری برای زندانیان محکوم به مرگ در تکزاس" در **دانش پژوه: بررسی قانون در مورد مسائل اقلیت ها** در سن ماری جلد ۲، ص ۲۴۹-۲۸۸.
۷۶. شارن شالعه (۲۰۱۱) "حبس انفرادی و زندان های امنیتی شدید: یک بررسی از جنبه اخلاقی و حقوق بشری" در **نشریه فن روانشناسی قانونی** جلد ۱۱، ص ۱۸۳-۱۵۱؛ بروس آریگو و جنیفر بولاک (۲۰۰۸) "تأثیرات روانی حبس انفرادی در واحدهای امنیتی شدید بر زندانیان: مرور دانسته ها و پیشنهادات تغییر" در **نشریه بین المللی مجرم درمانی و جرم شناسی** جلد ۵۲ شماره ۶، ص ۶۴۰-۶۲۲.
۷۷. اصلاح قانون کیفری بین المللی، ارتباطات شخصی.
۷۸. مقررات تعداد ملاقات ها و اجازه تماس بدنی در دوران قبل از اعدام احتمالاً تغییر میکند. بخش اطلاع حکم اعدام و ملاقات های نهایی به این نکته میپردازد.
۷۹. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آفریقا، آسیا، اروپا و آمریکای شمالی، فوریه ۲۰۱۳.
۸۰. نایجل کنتول، جنیفر دیویدسون، سوزان السلی، ایان میلیگان و نیل کوین (۲۰۱۲) **حرکت به جلو: به کار گرفتن راهنما برای مراقب جایگزین کودکان** (انگلستان: مرکز فضیلت برای کودکان تحت سرپرستی در اسکاتلند)، ص ۲۲.
۸۱. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آفریقا، آسیا، مارس ۲۰۱۳.
۸۲. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آفریقا، آسیا و آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۸۳. به طور کلی این مسأله مهمی برای فرزندان زندانیان است.
۸۴. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آفریقا، آسیا و آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۸۵. دادگاه بین-آمریکایی حقوق بشر، مورد **رکسا کوری یس علیه گواتامالا**. داوری ۱۵ سپتامبر

۲۰۰۵. سری سی. شماره ۱۳۳، بند ۹۵.۱۸۳، اشاره شده در مجازات اعدام در سیستم حقوق بشر بین-آمریکایی: از محدودیت ها تا لغو، OEA/Ser.L/V/II مدرک ۶۸، ۳۱ دسامبر ۲۰۱۱، ص ۱۷۶.
- ۸۶ یافته های پروژه COPING پان-اروپا در مورد سلامت روحی فرزندان زندانیان، خلاصه شده در <http://www.eurochips.org/documents/1363703427.pdf> (بیست نهم آوریل ۲۰۱۳ مراجعه شد).
- ۸۷ شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آفریقا، آسیا، اروپا و آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
- ۸۸ شرکت کننده کارسوق تخصصی از آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
- ۸۹ اقتباس با اجازه از 'خانواده قربانیان قتل برای حقوق بشر'. اقتباس بدون اجازه ممنوع است. شرکت کننده کارسوق تخصصی از آفریقا، مارس ۲۰۱۳.
- ۹۱ شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آسیا، اروپا و آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳. در آمریکا حداقل یک تلاش برای ایجاد معیار سنجش ننگ اعدام وجود دارد.
- ۹۲ رفتار دادستان و یا نظام عدالت کیفری در مجموع میتواند مانع هر نوع ارتباط انسانی بین اعضای خانواده مجرم و خانواده قربانی بشود. از الیزابت بک، سارا بریتو و آرلین اندروز (۲۰۰۷) در سایه مرگ: عدالت ترمیمی و خانواده های در انتظار اعدام (انتشارات دانشگاه اکسفورد، اکسفورد)، ص ۱۸۱
- ۹۳ شرکت کننده کارسوق تخصصی از آسیا، مارس ۲۰۱۳.
- ۹۴ شرکت کننده کارسوق تخصصی از آفریقا، فوریه ۲۰۱۳.
- ۹۵ شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آسیا، اروپا و آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
- ۹۶ شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
- ۹۷ یافته های پروژه COPING پان-اروپا در مورد سلامت روحی فرزندان زندانیان، خلاصه شده در <http://www.eurochips.org/documents/1363703427.pdf> (بیست نهم آوریل ۲۰۱۳ مراجعه شد).
- ۹۸ شرکت کننده کارسوق تخصصی از آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
- ۹۹ شرکت کننده کارسوق تخصصی از آسیا، مارس ۲۰۱۳. گزارشی از ابزار آموزش معلم نوشته سارا رابرتز و تهیه شده به توسط 'خانواده ها در بیرون' و 'شرکت یادگار وینستون چرچیل' در سایت زیر موجود است: <http://www.familiesoutside.org.uk/content/uploads/2012/09/The-Role-of-Schools-in-Supporting-Families-Affected-by-Imprisonment-FINAL.pdf> (چهارم مه ۲۰۱۳ مراجعه شد).

۱۰۰. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آسیا، فوریه - مارس ۲۰۱۳.
۱۰۱. به طور مثال رجوع کنید به گزارش گزارشگر ویژه اعدام‌هایی غیررسمی، عجولانه یا خودسرانه سازمان ملل متحد از مأموریت او در آمریکا (مدرک سازمان ملل) که نتیجه میگیرد 'نژاد، اصلیت قومی، و موقعیت اقتصادی در گرفتن یا نگرفتن حکم اعدام افراد نقش اصلی را ایفا میکنند'.
۱۰۲. شرکت کننده کارسوق تخصصی از آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۱۰۳. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۱۰۴. 'پروژه تگزاس بعد از خشونت' مثالهایی از شهادت‌های غیراحساساتی ارائه میکند: <http://www.texasafterviolence.org> (بیست هفتم مارس ۲۰۱۳ مراجعه شد).
۱۰۵. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آسیا، جزایر کارائیب و آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۱۰۶. شرکت کننده کارسوق تخصصی از آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۱۰۷. یافته‌های پروژه COPING پان-اروپا در مورد سلامت روحی فرزندان زندانیان، خلاصه شده در <http://www.eurochips.org/documents/1363703427.pdf> (بیست نهم آوریل ۲۰۱۳ مراجعه شد).
۱۰۸. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آفریقا، آسیا و آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۱۰۹. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آفریقا و آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۱۱۰. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آفریقا، آسیا و آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۱۱۱. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۱۱۲. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آفریقا و آسیا، مارس ۲۰۱۳.
۱۱۳. رهنمون‌های زبان انگلیسی در صفحه زیر:
<http://www.sos-childrensvillages.org/About-us/Publications/Documents/UN%20Guidelines/UN-Guidelines-EN.pdf>
 و زبان‌های دیگر در این صفحه:
<http://www.sos-childrensvillages.org/what-we-do/child-care/quality-in-care/advocating-quality-care/pages/unguidelinesonthealternativecareofchildren.aspx>
 (اول مه ۲۰۱۳ مراجعه شد).
۱۱۴. شرکت کننده کارسوق تخصصی از آسیا، مارس ۲۰۱۳.
۱۱۵. ماده (۱) ۲۰ میگوید:
 "حمایت و کمک‌های ویژه دولتی به کودکی که موقتاً یا بطور دائمی از محیط خانواده محروم

- شده، و یادامه زندگی در آن محیط مغایر منافع خود اوست، تعلق میگیرد.“
۱۱۶. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آفریقا و آسیا، مارس ۲۰۱۳.
۱۱۷. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آفریقا و آسیا، مارس ۲۰۱۳.
۱۱۸. شرکت کننده کارسوق تخصصی از آفریقا، مارس ۲۰۱۳.
۱۱۹. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آفریقا و آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳. یک کتاب تازه در کاوش در وضع زندانیان تبرئه شده شامل بخشی است درباره خانواده و ترمیم روابط: ساندرا وسترولت و کیمبرلی کوک (۲۰۱۲) *زندگی بعد از حکم اعدام: تبرئه شدگان در پی یافتن جامعه و هویت* (انتشارات دانشگاه راتگرز).
۱۲۰. به استناد سازمان عفو بین الملل^۱ سیاست دولت ژاپن (اینست) که اعدام ها را در خفا و بدون اطلاع قبلی خانواده های مجرمین اجرا کند،^{۲۷} اوت ۲۰۱۲، میانه سازمان عفو بین الملل: ACT 50/008/2012، مسأله مجازات اعدام: بیانیه کتبی در بیست یکمین نشست شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد (۲۸- ۱۰ سپتامبر ۲۰۱۲).^{۲۸} به استناد مدرک سازمان عفو بین الملل، *احکام مرگ و اعدام های سال ۲۰۱۲*، در روز ۲۱ دسامبر ۲۰۱۲ در تایوان اعدام ۶ نفر به خانواده های آنها اطلاع داده نشده بود: *آنها فقط زمانی اطلاع پیدا کردند که از آنها خواسته شد برای تحویل جنازه به سردخانه مراجعه کنند* (ص ۲۵). در ایران، بر خلاف قانون اخطار ۴۸ ساعته قبل از اعدام، زمان اعدام موکلین همیشه از قبل به وکلا ابلاغ نمیشود و به خانواده ها همیشه فرصت ملاقات آخر یا تحویل جنازه و اموال اقوام شان داده نمیشود. در بسیاری از موارد تنها علامت نزدیکی زمان اعدام، انتقال محکومین به اعدام از سلول هایشان به امکانی مثل زندان اوین است در تهران است (این اتفاق ۴۸ ساعت قبل از موعد اعدام صورت میگیرد). خانواده محکومین تنها یک روز قبل از اجرای حکم در زمانی که برای ملاقات آخر به زندان خوانده میشوند، اطلاع پیدا میکنند (ص ۳۴).
۱۲۱. بنا به گزارشی این اتفاق در ایران روی داده است.
۱۲۲. بنا به گزارشی این اتفاق در ایالات متحده آمریکا روی داده است.
۱۲۳. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۱۲۴. اقتباس با اجازه از *خانواده قربانیان قتل برای حقوق بشر*. اقتباس بدون اجازه ممنوع است.
۱۲۵. والتر سی لانگ، ارائه به دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر، مارس ۲۰۱۳.
۱۲۶. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آسیا و آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۱۲۷. آ. عطاری، س. دشتی و م. محمودی (۲۰۰۶) *اختلال فشار درمانی پس آسیبی در کودکانی که در ایران شاهد اعدام در ملأ عام بوده اند* در نشریه *La Revue de Santé de la Méditerranée orientale* جلد ۱۲، شماره ۱/۲، ص ۸۰-۷۲.
۱۲۸. تناوب علائم پی.تی.اس.دی. در کودکان بر اساس میزان راهنمای تشخیص و آماری برای

- اختلال های روانی انجمن روانپزشکی آمریکا (دی.وی.ام-آی.وی) معین شده است. شدت علائم بر اساس شاخص واکنش فشار روانی پس آسیبی کودکان تعریف شده است.
۱۲۹. آ. عطاری، س. دشتی و م. محمودی (۲۰۰۶) 'اختلال فشار درمانی پس آسیبی در کودکانی که در ایران شاهد اعدام در ملأ عام بوده اند' در نشریه *La Revue de Santé de la Méditerranée orientale* جلد ۱۲، شماره ۱/۲، ص ۷۲.
۱۳۰. آ. عطاری، س. دشتی و م. محمودی (۲۰۰۶) 'اختلال فشار درمانی پس آسیبی در کودکانی که در ایران شاهد اعدام در ملأ عام بوده اند' در نشریه *La Revue de Santé de la Méditerranée orientale* جلد ۱۲، شماره ۱/۲، ص ۷۵.
۱۳۱. آ. عطاری، س. دشتی و م. محمودی (۲۰۰۶) 'اختلال فشار درمانی پس آسیبی در کودکانی که در ایران شاهد اعدام در ملأ عام بوده اند' در نشریه *La Revue de Santé de la Méditerranée orientale* جلد ۱۲، شماره ۱/۲، ص ۷۴، ۷۷.
۱۳۲. والتر سی لانگ، ارائه دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر، مارس ۲۰۱۳.
۱۳۳. راهنمای تشخیص و آماری برای اختلال های روانی، چاپ چهارم، پاراگراف ۳۰۹/۸۱، اشاره شده در الیزابت بک، سارا بریتو و آرلین اندروز (۲۰۰۷) در سایه مرگ: عدالت ترمیمی و خانواده های در انتظار اعدام (انتشارات دانشگاه اکسفورد، اکسفورد) ص ۱۲۵.
۱۳۴. والتر لانگ (۲۰۱۱) 'درمان آسیب روانی برای محکومین مرگ' در نشریه آسیب روانی و گسستگی جلد ۱۲، ص ۴۹۴-۴۸۲ (ص ۴۸۵-۴۸۴، ۴۸۸-۴۸۷). پولین باس اصطلاح 'فقدان مبهم' را به ثبت رساند: مراجعه کنید به: پولین باس (۲۰۰۶) فقدان، آسیب روانی، و استقامت: کار درمانی با فقدان مبهم (نیویورک، نیویورک: نورتون).
۱۳۵. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آسیا و آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۱۳۶. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آسیا و آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۱۳۷. الیزابت بک، سارا بریتو و آرلین اندروز (۲۰۰۷) در سایه مرگ: عدالت ترمیمی و خانواده های در انتظار اعدام (انتشارات دانشگاه اکسفورد، اکسفورد)، ص ۸۶.
۱۳۸. به طور مثال قسمت ۵ از ماده ۱۷۵ کد اجرای کیفری بلاروس میگوید: 'اجساد برای تدفین تحویل داده نشده و محل دفن ابلاغ نمیشود.' در عربستان سعودی اجساد به قبرهای بی نشان برای تدفین انتقال داده میشوند' (سازمان عفو بین الملل (۲۰۱۳) احکام مرگ و اعدام ها در سال ۲۰۱۲، ص ۳۷). در بوتسوانا 'مسئولین جسد را تحویل نداده و محل دفن را اعلام نکردند' (سازمان عفو بین الملل (۲۰۱۳) احکام مرگ و اعدام ها در سال ۲۰۱۲، ص ۴۱). در گامبیا، اعدام ها به صورت مخفیانه انجام شد و نه به محکومین، نه به خانواده ها یا وکلای آنها اطلاع قبلی داده شده بود. اعضای خانواده ها تا روز ۲۷ اوت یعنی سه روز بعد از اولین خبر اعدام ها، تأیید رسمی از سرنوشت اعضای خانواده دریافت نکردن. مسئولین اجساد را تحویل خانواده ها نداده و از دادن اطلاعات در مورد محل دفن آنها خودداری

- کردند، (سازمان عفو بین الملل (۲۰۱۳) احکام مرگ و اعدام ها در سال ۲۰۱۲، ص ۴۲).
۱۳۹. دفتر حقوق بشر، سایت اینترنتی شهر نورمبرگ:
http://www.nuernberg.de/internet/menschenrechte_e.html (اول مه ۲۰۱۳ مراجعه شد).
۱۴۰. **باندونکو علیه بلاروس** - کمیته حقوق بشر سازمان ملل متحد، ارتباط ۸۸۶/۱۹۹۹ سوم آوریل ۲۰۰۳، CCPR/C/77/D/886/1999.
۱۴۱. در تگزاس ایالات متحده آمریکا، مسئولین زندان اموال شخص اعدام شده را که در سلول زندان او باقیمانده در کیسه توری قرار داده و در بیرون از محوطه اعدام، در کنار خیابان میگذارند و خانواده معدوم باید آنها یافته و جمع آوری کند. والتر سی. یانگ، ارائه به دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر، مارس ۲۰۱۳.
۱۴۲. اقتباس با اجازه از 'خانواده قربانیان قتل برای حقوق بشر'. اقتباس بدون اجازه ممنوع است.
۱۴۳. شرکت کنندگان کارسوق تخصصی از آمریکای شمالی، مارس ۲۰۱۳.
۱۴۴. کاترین بیکر و جولیا گینرتر (۱۹۹۸) 'پاکسازی استالین و اثر آن بر روی خانواده های روسی' در نسخه یائل دانیلی **راهنمای بین المللی برای میراث چند نسلی آسیب روانی** (نیویورک: انتشارات پلنوم)، ص ۲۲۱-۲۱۱.
۱۴۵. راشل دی. گودمن و سیرسی وست-اولاتونجی (۲۰۰۸) 'آسیب روانی و مقاومت چند نسلی: بهبود مشاوره بهداشت روانی برای بازماندگان طوفان کاترینا' در **نشریه مشاوره بهداشت روانی** جلد ۳۰ شماره ۲، ص ۱۳۶-۱۲۱.
۱۴۶. آتیا داد، ارلینگ اسکو گلند و پر-آندرس ریدلیوس (۲۰۰۵) 'فرزندان در خانواده های قربانیان شکنجه: انتقال چند نسلی آسیب روانی پدر و مادر به فرزندان' در **نشریه بین المللی رفاه اجتماعی** جلد ۱۴ شماره ۱، ص ۲۳-۳۲.
۱۴۷. میشل انکروف، جیمز مونرو و لیسافیش (۱۹۹۸) 'میراث آسیب روانی نبرد: پیامدهای بالینی انتقال بین نسلی' در نسخه یائل دانیلی **راهنمای بین المللی برای میراث چند نسلی آسیب روانی** (نیویورک: انتشارات پلنوم)، ص ۲۷۶-۲۵۷.
۱۴۸. ویلیام کراس جونیر (۱۹۹۸) 'عملکرد روانی سپاهان و میراث برده داری' در نسخه یائل دانیلی **راهنمای بین المللی برای میراث چند نسلی آسیب روانی** (نیویورک: انتشارات پلنوم)، ص ۴۰۰-۳۸۷؛ ماتیو و. جانسون سینیور (۲۰۰۵) 'راه میانه، آسیب روانی و تخیل دوباره الهیات امریکایی های آفریقایی تبار' در **روانشناسی معنوی** جلد ۵۳ شماره ۶، ص ۵۶۱-۵۴۱؛ دنیز هیکس-ری (۲۰۰۴) **درد از اینجا شروع نشد: آسیب روانی و خشونت در جامعه آمریکایی آفریقایی تبار** (آتلانتا، جورجیا: ارتباطات تی.اس.آ.).
۱۴۹. آتیا داد، ارلینگ اسکو گلند و پر-آندرس ریدلیوس (۲۰۰۵) 'فرزندان در خانواده های قربانیان شکنجه: انتقال چند نسلی آسیب روانی پدر و مادر به فرزندان' در **نشریه بین**

۱۵۰. الملی رفاه اجتماعی جلد ۱۴ شماره ۱، ص ۳۲-۲۳.
 میثاق بین المللی حقوق سیاسی و مدنی، ماده (۵):
 "مجازات اعدام... در مورد زنان باردار انجام نخواهد شد"
 کنوانسیون حقوق بشر آمریکا، ماده (۵):
 "مجازات اعدام... به زنان باردار تعلق نمیگیرد."
 در ماده (جی) (۲) ۴ حقوق زنان در پروتکل منشور آفریقایی حقوق بشر و ملت ها:
 "کشورهای عضو اقدامات موثر و لازم را... برای تضمین عدم اجرای مجازات اعدام در مورد زنان باردار و شیرده در کشورهایی که هنوز مجازات اعدام برقرار است، به عمل بیاورند."
۱۵۱. پایگاه داده های بین المللی مجازات اعدام
<http://www.deathpenaltyworldwide.org/women.cfm> اطلاعات صحیح مطابق تاریخ ۲۵ ژانویه ۲۰۱۲ (بیست چهارم آوریل ۲۰۱۳ مراجعه شد).
۱۵۲. منشور آفریقایی حقوق و رفاه کودک، ماده (ای) ۳۰:
 "کشورهای عضو این منشور متعهد میشوند که رفتار ویژه نسبت به زنان باردار یا مادران کودکان نوزاد یا خردسالی که متهم یا مجرم به نقض قانون جزائی شناخته شده اند، خواهند داشت و بخصوص... از صدور حکم اعدام برای چنین مادرانی جلوگیری خواهند کرد."
۱۵۳. کشورهای عضو در تاریخ ۲۵ ژانویه ۲۰۱۲ عبارت بودند از باهاما، بتسوانا، غنا، هند، کنیا، لائوس، مالاوی، مالزی، سنگاپور، سری لانکا، اوگاندا و زامبیا. پایگاه داده های بین المللی مجازات اعدام <http://www.deathpenaltyworldwide.org/women.cfm> اطلاعات صحیح مطابق تاریخ ۲۵ ژانویه ۲۰۱۲ (بیست چهارم آوریل ۲۰۱۳ مراجعه شد).
۱۵۴. سیاست های جداگانه دولت ها عبارتند از: مراکش ۴۰ روز، مصر ۲ ماه، بحرین ۳ ماه، تایلند و جمهوری آفریقای مرکزی ۳ سال، مالی و ایران تا زمانی که نوزادان از شیر مادر تغذیه میکنند، و در تایوان "برای چند مدت". فاسو بورکینا، چاد، ژاپن، لبنان و جمهوری کره از جمله کشورهایی هستند که مدت زمان نامشخصی برای تأخیر دارند. در بنگلادش، اریتره، اتیوپی، عراق، میانمار و پاکستان دادگاه اختیار تصمیم در مورد اعدام بعد از تولد فرزند را دارد. پایگاه داده های بین المللی مجازات اعدام <http://www.deathpenaltyworldwide.org/women.cfm> اطلاعات صحیح مطابق تاریخ ۲۵ ژانویه ۲۰۱۲ (بیست چهارم آوریل ۲۰۱۳ مراجعه شد).
۱۵۵. نظاره پایانی، سودان، کنوانسیون حقوق کودک ۴-C/S/SDN/CO/3، پاراگراف های ۶۳-۶۲.
۱۵۶. کنتراس (KontraS)، ارائه به دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد، مارس ۲۰۱۳.
۱۵۷. 'در سال ۲۰۱۲، ۲۷ نفر از اعدام شدگان در عربستان سعودی از شهروندان خارج از کشور

- بودند. در پنج سال گذشته، به طور متوسط ۳ نفر از هر ۱۰ نفر اعدام شده شهروندان خارجی و عموماً از کارگران مهاجر از کشورهای در حال توسعه آفریقایی یا آسیایی بوده اند، (سازمان عفو بین الملل (۲۰۱۳) احکام مرگ و اعدام ها در سال ۲۰۱۲، ص ۳۸). در امارت متحده عربی 'بیش نیمی از حکم های (اعدام) برای شهروندان خارجی صادر شده است، (سازمان عفو بین الملل (۲۰۱۳) احکام مرگ و اعدام ها در سال ۲۰۱۲، ص ۳۹).
۱۵۸. به گزارش سازمان عفو بین الملل اکثراً در مواردی مثل عربستان سعودی که شهروندان خارجی به جرایم مستحق اعدام متهم شده اند، در زمان بازجویی و محاکمه مترجم حضور نداشته یا کمک کافی ارائه داده نشده است. (سازمان عفو بین الملل (۲۰۱۳) احکام مرگ و اعدام ها در سال ۲۰۱۲، ص ۳۰).
۱۵۹. کنوانسیون وین در خصوص روابط کنسولی، ماده (ب) (۱) ۳۶.
۱۶۰. ریپریو یوکی ۲۰۱۲ (Reprieve UK 2012) افتخار در نقض: شکست ایالات متحده در مراعات تعهدات قانونی تحت کنوانسیون وین خود در خصوص روابط کنسولی (VCCR) در موارد قابل مجازات مرگ.
۱۶۱. کنتراس (KontraS)، ارائه به دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد، مارس ۲۰۱۳.
۱۶۲. به طور مثال، وزارت امور خارجه نروژ رهنمون هایی برای پیشبرد براندازی مجازات اعدام (۲۰۱۲) سرویس خارجی خود دارد که شامل تذکرهاى خاصى است به وضعیت شهروندان نروژ و افرادی که استحقاق دریافت کمک های کنسولی از دولت نروژ را دارند. ان.جی. او. ریتریو (NGO Retrieve) کشورهای عضو اتحادیه اروپا را به چالش کشیده تا کمک های حقوقی کنسولی در اختیار شهروندان خود که با مجازات اعدام روبرو هستند، قرار دهد. یک ضمیمه با ارزش در هر دو مورد میتواند برجسته کردن اهمیت ارائه کمک های کنسولی به فرزندان آن افراد باشد، و ارتباطی باشند با وزارتخانه ها و سرویسهای داخلی برای کمک به این کودکان در مملکت خودشان.
۱۶۳. بعد از به روی کار آمدن دولت اخیر کانادا، این دولت تلاشهای قبلی خود را برای دفاع از کاهش مجازات اعدام یکی از شهروندان خود در ایالت مانتانا آمریکا برگرداند. این تصمیم البته در دادگاه فدرال کانادا رد شد و دادگاه دستور داد که دولت موظف به ادامه پشتیبانی خود از طلب بخشش برای شهروندان کانادا است، از جمله درخواست کننده که با مجازات مرگ روبروست. 'اسمیت علیه کانادا (دادستان کل)، 2009 FC 228، [2010] 1 FCR 3 (CanLII), مشاهده رأی در: <http://www.canlii.org/en/ca/fct/doc/2009/2009fc228/2009fc228.html> (پنجم مه ۲۰۱۳ مراجعه شد).
۱۶۴. شرکت کننده کارسوق تخصصی از آسیا، مارس ۲۰۱۳.

۱۶۵. سوزان شفر، رنی کاشینگ و خانواده های قربانیان برای حقوق بشر، (۲۰۰۶) **قربانیان بیشتر ساختن: چطور اعدام بازماندگان را آزار میدهد** (کمبریج، ماساچوست)، ص ۱۰.
۱۶۶. شامل موارد: **دولت علیه آن**، ۳۶۰ ان.سی. ۲۹۷، ۳۴۰، در جایی که هیئت داوران مرگ مجرم را ضربه خسارت باری برای مادر، پدر، دختر و بقیه اعضای خانواده و در نتیجه دلیلی برای کاهش مجازات تشخیص داد؛ همینطور مورد **ایالات متحده علیه ریچارد جکسون**، در مقابل جی. تورنبرگ، در حالیکه قاضی اجازه داد تا واقعیت اعدام ریچارد جکسون تأثیر بسیار شدیدی بر روی مادر و دو فرزند خردسال او را خواهد داشت، به عنوان دلیلی برای کاهش مجازات مطرح بشود. اما بسیاری از ایالات آمریکا اجازه بیانیه تأثیر از طرف خانواده محکومین به مرگ را نمیدهند (والتر سی لانگ، ارائه به دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر، مارس ۲۰۱۳)
۱۶۷. **ایالت کارولینا شمالی علیه دکستر تومین مک ری**، شهرستان کامبرلند شماره 06CRS 064034.
۱۶۸. <http://www.un.org/events/tenstories/06/story.asp?storyID=1800> (پنجم مه ۲۰۱۳ مراجعه شد).
۱۶۹. شرکت کننده کارسوق تخصصی از آمریکای شمالی، مه ۲۰۱۳.

مراکز دفتر کوئیکر در سازمان ملل متحد:

در نیویورک:

در ژنو:

777 UN Plaza
New York, NY 10017
United States

Tel: +1-212-682-2745
Fax: +1-212-983-0034
qunony@afsc.org

13 Avenue du Mervelet
1209 Geneva
Switzerland

Tel: +41 22 748 4800
Fax: +41 22 748 4819
quno@quno.ch

www.quno.org

کاهش بار مجازات اعدام پدر یا مادر برای فرزندان

سرنوشت فرزندان کسانی که اعدام یا محکوم به مرگ شده اند آیا چیست؟ در این مقاله، که بر اساس پژوهش ها و دانسته های موجود در سراسر دنیا تنظیم شده، تأثیرات عملی و عاطفی از زمان دستگیری تا بعد از اعدام یا تبرئه بررسی شده است.

Quaker United Nations Office